

**Plán činnosti České rozvojové agentury
na rok 2013**

Leden 2013

Plán činnosti České rozvojové agentury na rok 2013

OBSAH

1. ÚVOD	4
2. PŘÍPRAVA A REALIZACE PROJEKTŮ V PARTNERSKÝCH ZEMÍCH	5
2.1. PRIORITYNÍ ZEMĚ ZRS ČR S PROGRAMEM SPOLUPRÁCE	6
2.2. PRIORITYNÍ ZEMĚ ZRS ČR BEZ PROGRAMU SPOLUPRÁCE	12
2.3. OSTATNÍ PARTNERSKÉ ZEMĚ	16
2.4. DOTAČNÍ VÝBĚROVÁ ŘÍZENÍ	17
3. DALŠÍ AKTIVITY ČRA	18
4. Personální a rozpočtové otázky	24
<i>Příloha č. 1: Prostředky na projekty ZRS v roce 2013 v odpovědnosti ČRA dle UV 413/2012 k zahraniční rozvojové spolupráci v roce 2013 .....</i>	<i>26</i>
<i>Příloha č. 2: Abstrakty projektů realizovaných v roce 2013 .....</i>	<i>30</i>

Zpracoval: kolektiv ČRA

Předkládá: Ing. Michal Pastvinský – ředitel ČRA

1. ÚVOD

Česká rozvojová agentura (ČRA) je zřízena zákonem č. 151/2010, Sb., o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů (dále je zákon o zahraniční rozvojové spolupráci). ČRA je zřízena Ministerstvem zahraničních věcí ČR (dále jen MZV), organizačně spadá pod Sekci ekonomickou (dále jen SEK) MZV ČR.

Plán činnosti ČRA na rok 2013 vychází z působnosti stanovené Statutem ČRA a usnesením vlády č. 1070/2007 k Transformaci systému zahraniční rozvojové spolupráce. Zároveň vychází z úkolů vyplývajících pro ČRA z usnesení vlády č. 413/2012 o Plánu zahraniční rozvojové spolupráce na rok 2013 a ke střednědobému výhledu jejího financování do roku 2015. Plán činnosti reflektuje rovněž relevantní ustanovení zákona o zahraniční rozvojové spolupráci. Statut ČRA vymezuje předmět činnosti ČRA následujícím způsobem. ČRA zejména:

1. ve spolupráci s MZV identifikuje témata zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) v programových zemích ZRS,
2. formuluje projekty ZRS a připravuje související zadávací dokumentaci,
3. organizuje dotační výběrová řízení v kompetenci ČRA v oblasti ZRS,
4. vypisuje a vede výběrová řízení na dodavatele zboží, služeb a prací v rámci projektů ZRS,
5. připravuje a uzavírá smlouvy s dodavateli zboží, služeb a prací v rámci projektů ZRS,
6. řídí a průběžně kontroluje realizaci projektů ZRS,
7. ve spolupráci s MZV informuje o ZRS v rámci své věcné působnosti,
8. ve spolupráci s MZV podporuje české subjekty usilující o zapojení do realizace projektů v rámci rozvojové spolupráce ostatních dárců, zvláště pak Evropské komise,
9. ve spolupráci s MZV podporuje posilování kapacit nevládních organizací a dalších subjektů aktivních v ZRS, včetně organizace školení v dovednostech potřebných pro realizaci ZRS,
10. vytváří podklady týkající se implementace projektů pro zprávy o ZRS,
11. podílí se na předvýjezdové přípravě pracovníků MZV ČR do prioritních zemí ZRS.

Dokument Plán činnosti ČRA na rok 2013 je členěn následujícím způsobem. Nejprve je uvedena část věnovaná přípravě a realizaci projektů v partnerských zemích pro rok 2013, která je pro přehlednost rozčleněna na plánované aktivity nejen dle jednotlivých zemí, ale především podle toho, zda se jedná o země s programem spolupráce či nikoliv, ostatní partnerské země či projekty realizované formou dotací. Následuje přehled dalších plánovaných aktivit ČRA, mezi které patří například organizace odborných školení či sledování kontextu rozvojové spolupráce. V této sekci je rovněž uvedena spolupráce ČRA s ostatními donory a plánované činnosti ČRA pro rok 2013 v oblasti vnějších vztahů. Plán je zakončen přehledem otázek rozpočtových a personálních. K Plánu je přiložen přehled finančních prostředků na projekty ZRS v roce 2013 a abstrakty pokračujících projektů.

2. PŘÍPRAVA A REALIZACE PROJEKTŮ V PARTNERSKÝCH ZEMÍCH

Oblast přípravy a realizace projektů v partnerských zemích zahrnuje fáze identifikace, formulace, realizace a monitoringu. V souladu s Metodikou projektového cyklu dvoustranných projektů ZRS České republiky ČRA zejména identifikuje sektorová témata a projektové náměty, zpracovává projektové dokumenty, vypisuje výběrová řízení na dodavatele zboží, služeb a stavebních prací a průběžně sleduje realizaci projektů. Část projektů v rámci ZRS bude obdobně jako v roce 2012 poptávána formou dotačních titulů. Rovněž probíhá průběžná komunikace se zainteresovanými subjekty, zejména MZV, ZÚ, partnerskými institucemi, neziskovým a podnikatelským sektorem, atd.

Oddělení identifikace a monitoringu (OIM) na počátku roku 2013 dokončí identifikaci projektových námětů pro rok 2013 (zejména v případech, kde je ještě třeba ověřit některé skutečnosti) a bude se věnovat analýze ročních zpráv za rok 2012 a související agendě pokračujících projektů. Současně se bude OIM v prvním pololetí roku podílet na přípravě Plánu ZRS pro rok 2014 formou zapojení se do procesu identifikace sektorových témat. V návaznosti na schválení Plánu ZRS na rok 2014 vládou ČR bude následně přistoupeno k procesu ověření identifikace jednotlivých schválených aktivit formou projektových návrhů. Při těchto aktivitách budou pracovníci ČRA úzce spolupracovat se ZÚ v cílových zemích a příslušnými místními institucemi – předkladateli projektových návrhů.

Oddělení formulace projektů (OFF) se bude v prvním pololetí roku 2013 věnovat dokončení zpracování projektových dokumentů a zadávacích dokumentací pro aktuální rok. Ve druhém pololetí se soustředí na formulaci projektů pro rok 2014, v návaznosti na schválení Plánu ZRS pro rok 2014. Nad rámec spolupráce s experty z gesčně příslušných rezortních ministerstev bude v roce 2013 ve větším rozsahu pokračovat i zapojení vybraných relevantních státních institucí do procesu přípravy a v některých případech i realizace rozvojových projektů. Například se bude jednat o Český hydrometeorologický ústav, generální ředitelství Hasičského záchranného sboru či Českou geologickou službu.

Finanční alokace na jednotlivá nová témata a pokračující projekty v gesci ČRA dle usnesení vlády č. 413/2012 o Plánu zahraniční rozvojové spolupráce na rok 2013 jsou souhrnně uvedena v příloze č. 1 tohoto Plánu.

V roce 2013 bude ČRA pokračovat v úsilí o zefektivnění systému administrace dat spojených s projektovým řízením, který bude reflektovat změnu členění sektorů podobně jako potřeby statistického výkaznictví.

Dalším důležitým krokem vedoucím k dokončení transformace, který se bude výrazně dotýkat realizace budoucích rozvojových projektů, bude zahájení procesu vysílání tzv. projektových manažerů ČRA do vybraných prioritních zemí. Dlouhodobá přítomnost ČRA jako implementační agentury v cílových zemích je klíčová pro efektivní realizaci rozvojových projektů. V první etapě se bude jednat o Etiopii a Mongolsko. Koordinaci rozvojových aktivit v Moldavsku a Gruzii by měli na základě uskutečněných jednání mezi příslušnými útvary MZV a ČRA nadále zajišťovat vyslaní diplomaté MZV s podporou ČRA.

Podrobný popis plánu činností ČRA pro jednotlivé země pro rok 2013 je uveden níže, a to dle prioritních zemí s programem spolupráce, prioritních zemí bez programu spolupráce, ostatních partnerských zemí a dotačních výběrových řízení.

2.1. PRIORITYNÍ ZEMĚ ZRS ČR S PROGRAMEM SPOLUPRÁCE

V souladu s Metodikou projektového cyklu dvoustranných projektů ZRS ČR (schválenou na jaře 2011) se ČRA spolu s dalšími aktéry (zejména ZÚ) podílí na naplňování schválených programů spolupráce s prioritními zeměmi ve všech relevantních fázích projektového cyklu.

AFGHÁNISTÁN

Afghánistán patří mezi nejchudší země světa. Kromě důsledků více než třiceti let bojů, značné vnitřní nestability a špatné bezpečnostní situace, technologické a infrastrukturní zaostalosti čelí tato země také vysoké míře negramotnosti a nedostatečných vzdělávacích kapacit. Tyto poměry se ještě zhoršují v zemědělských oblastech, kde žije 75 % obyvatelstva země (navzdory nízkému podílu obdělávatelné půdy činí příspěvek zemědělství HDP Afghánistánu zhruba 50 %). Index lidského rozvoje zemi řadí na 172. místo z celkem 187 zemí v žebříčku UNDP k roku 2011.

V roce 2013 se předpokládá zachování sektorových priorit v rozsahu, jaký definuje Střednědobý program spolupráce a příslušné vládní usnesení k ZRS v letech 2013-2015. Hlavní prioritou tak zůstane podpora zemědělského vzdělávání a drobného a středního agrárního podnikání. Bude tak pokračovat realizace dotačních projektů zaměřených na posilování kapacit středních zemědělských škol a také odpovědných ministerstev (zejména ministerstva vzdělávání) a na přímou práci s farmáři a zemědělskými podnikateli na venkově (zejména v horských oblastech země).

Nově se plánuje zahájení pilotních aktivit v rámci tématu „Podpora drobných vodohospodářských projektů a zavlažování“. Zde se předpokládá, že projekt bude zaměřen na zlepšení dostupnosti a kvality vody v některém afghánském zdravotnickém zařízení – v jednáni je spolupráce se specializovanou nemocnicí, která se soustředí na těžce drogově závislé pacienty. Vhodné zapojení – i když nepřímé – tématu boje proti drogám do projektů ZRS v Afghánistánu je rovněž doporučováno ze strany úřadu Národního protidrogového koordinátora ČR. V úzké součinnosti se ZÚ Kábul bude v průběhu roku a v závislosti na bezpečnostní situaci probíhat monitoring běžících projektů.

BOSNA A HERCEGOVINA

Podle Indexu lidského rozvoje OSN se Bosna a Hercegovina k roku 2011 řadí na 74. místo, 14 % obyvatel žije pod hranicí chudoby. Země se nadále potýká politicky i ekonomicky s následky války, která vážně poškodila infrastrukturu země, vedla k vysídlení dvou milionů osob a situaci komplikuje stále více či méně přítomné etnické napětí. Ekonomické ukazatele za prvních devět měsíců loňského roku potvrdily, že se země dostala opět do recese. Ve stejném období průmyslová výroba zažila pád ve výši 5,6 %. Pád exportně orientované výroby měl za následek v tomto období rovněž snížení vývozu o 4 % na 5,9 mld. KM (3 mld. EUR), dovoz činil 11 mld. KM (5,6 mld. EUR), deficit pak 5 mld. KM (2,6 mld. EUR), což je o 3,5 % více oproti srovnatelnému období roku 2011. Nejvyšší stupeň nezaměstnanosti zaznamenala země v září t.r., kdy dosáhla úrovně 44,3 %, což je nejvíce od počátku sledovanosti míry nezaměstnanosti v zemi vůbec. V roce 2012 proběhly v Bosně a Hercegovině místní

volby, jejichž výsledek neměl významnější vliv na probíhající projekty ZRS ČR, nicméně došlo ke zdržení některých aktivit, díky tomu že se změnilo vedení některých obcí.

S Českou republikou ji pojí dlouhodobá tradice dobrých vztahů a má zájem o převzetí našich zkušeností s transformačními procesy a integrací do EU. Většina prostředků české pomoci byla v souladu s programovým dokumentem určena na sektory zemědělství, zásobování vodou a sanitace a také výroby a dodávek energie, kde se Česká republika soustřeďuje především na obnovitelné zdroje.

V roce 2013 bude v Bosně a Hercegovině pokračovat realizace projektů v sektorech zdravotnictví a státní správa a občanská společnost. V prvním čtvrtletí je v plánu vyhlásit opakované výběrové řízení na dodávku vybavení pro operační sály s cílem zvýšit kapacity cévní chirurgie ve vybraných bosenských zdravotnických zařízeních. Na přípravě projektu se podílela ministerstva zdravotnictví obou entit a do projektu je zapojeno jak Klinické centrum Univerzity Sarajevo, tak i Klinické centrum v Banja Luce. Zároveň budou pokračovat i školení bosenských lékařů a sester v České republice, a to ve Fakultní nemocnici u sv. Anny v Brně a v nemocnici Na Homolce v Praze.

V sektoru státní správy je v plánu připojit se k norsk-švédskému projektu v oblasti soudnictví v Bosně a Hercegovině. Tento projekt byl vybrán jako vhodný na základě identifikační mise, kterou v Bosně a Hercegovině provedl odborník doporučený Ministerstvem spravedlnosti ČR. V prvním čtvrtletí tak bude podepsáno memorandum o porozumění s bosenskou Nejvyšší radou soudců a státních zástupců, která je hlavním partnerem v projektu.

V případě zájmu Ministerstva vnitra ČR o spolupráci je ČRA připravena pokračovat v předávání zkušeností s nakládáním s nevybuchlou municí v extrémních podmínkách (říční koryto řeky Sávy). V minulých letech tento projekt MV ČR zaznamenal velký úspěch a zájem bosenské strany, včetně mediálního pokrytí. Bosenská strana deklarovala zájem na jeho pokračování.

V sektoru státní správy budou pokračovat formou rozpočtového opatření projekty na podporu bosenského systému certifikace zemědělských výrobků i stavebních materiálů. Tyto projekty jsou realizovány Státním veterinárním ústavem Praha (SVU – gesce MZe ČR) a Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ – gesce MPO ČR). Zemědělské aktivity SVU budou i nadále realizovány a kofinancovány ve spolupráci s programem *US Emerging Donors Challenge Fund*.

Začátkem roku 2013 je také v plánu konkrétně definovat aktivity v rámci spolupráce s městem Sarajevo v sektoru státní správy. Cílem projektu je podpořit rozvoj města Sarajeva s ohledem na využití fondů EU i přenosu zkušeností českých institucí.

V sektoru zemědělství bude pokračovat spolupráce na základě podepsaného memoranda v rámci projektu *Fostering agricultural markets* (FARMA) – společný projekt americké vládní agentury USAID a švédské vládní agentury SIDA. I nadále budou pokračovat již zmíněné aktivity v oblasti podpory bosenského vývozu mléka a mléčných výrobků, experti projektu FARMA i nadále poskytnou školení pro bosenské farmáře v rámci českého projektu „Zvýšení produkce mléka v severovýchodní Bosně“. Začátkem roku je v plánu uspořádat školící cestu do ČR pro vybrané zúčastněné farmáře sdružené pod nevládní organizací CRP.

Nově budou v sektoru zemědělství zahájeny dva projekty. První se bude týkat rozvoje chovu masného skotu na území Bosny a Hercegoviny a druhý se bude týkat certifikace sadebního materiálu.

V případě volných finančních a kapacitních prostředků ČRA v polovině roku připraví i realizaci projektu v oblasti zavádění ekologických postupů při těžbě dřeva v Bosně a Hercegovině.

V sektoru zásobování vodou a sanitace bude pokračovat projekt řešící odpadové hospodářství v municipalitách Dobož a Maglaj a projekt na zajištění přístupu k pitné vodě v obci Lukavac. Dále je v plánu zahájit i realizační část projektu čistírny odpadních vod a kanalizačního systému v obci Svrake (Municipalita Vogošća). Vzhledem k finanční náročnosti celého projektu však v prvním čtvrtletí 2013 musí partner projektu Municipalita Vogošća potvrdit dostatek finančních prostředků a připravenost tento projekt podpořit.

V sektoru výroba a dodávky energie bude pokračovat realizace projektu zaměřeného na využití obnovitelných zdrojů energie pro systém centrálního zásobování teplem (CZT) v obci Nemila. Vzhledem k novým zjištěným skutečnostem je v plánu zvážit navýšení tohoto projektu připojením dalších účastníků CZT.

Nový projekt v sektoru energetika bude vypsán v první čtvrtině roku 2013. Jedná se o projekt, který podpoří využívání geotermální energie v municipalitě Dobož. Tento projekt je podpořen viceprezidentem Republiky srbské i samotnou municipalitou Dobož.

V závěru roku 2012 byl ze strany ČRA poskytnut UNDP Sarajevo příspěvek na projekt, jehož záměrem je zefektivnit vytápění desítky škol v regionu Srebrenica. ČRA v první polovině roku 2013 identifikuje české experty, kteří se budou podílet na přípravě a realizaci tohoto projektu. Činnost těchto expertů bude hrazena z příspěvku české strany.

V průběhu celého roku je v plánu podniknout několik monitorovacích misí pro kontrolu průběhu běžících projektů. V polovině roku je dále v plánu identifikační mise ČRA, jejímž cílem bude identifikovat případné nové projekty.

ETIOPIE

Navzdory ekonomickému růstu v posledních letech patří Etiopie stále mezi nejchudší země na světě. Podle indexu lidského rozvoje byla Etiopie v roce 2011 na 174. místě. Česká pomoc se v Etiopii soustřeďuje na následující sektory: vzdělávání; zdravotnictví; zásobování vodou a sanitace; zemědělství, lesnictví a rybolov; prevenci katastrof a připravenost na jejich řešení. Geograficky se zaměřuje především na Region jižních národů, národnosti a lidu, jakož i na okolí hlavního města Addis Abeba.

V roce 2013 bude v Etiopii pokračovat realizace jedné zakázky v sektoru ochrany vodních zdrojů a zajištění přístupu k pitné vodě, jednoho rozpočtového opatření v sektoru řízení geodynamických rizik a sedmi dotačních projektů, a to v sektorech vzdělávání a ochrany půdy a podpory drobných zemědělců. Budou zahájeny nové dotační projekty v sektoru vzdělávání a v sektoru zdravotnictví. V sektoru vzdělávání bude nový projekt navazovat na stávající projekt zaměřený na podporu kožedělnictví. Konkrétně se bude jednat o zřízení katedry kožedělnictví při *Technical and Vocational Education and Training College*. Nový projekt v sektoru zdravotnictví bude zaměřen na podporu nemocnice v Leku, především s důrazem na péči o matku a dítě.

Na začátku roku 2013 bude provedena formulace projektů v sektoru ochrany půdy a podpory drobných zemědělců, na základě které budou vyhlášeny nové projekty formou veřejné zakázky. V sektoru ochrany vodních zdrojů a zajištění přístupu k pitné vodě bude dokončena formulace a budou vyhlášeny dva nové projekty formou veřejné zakázky.

Od ledna 2013 se plánuje zahájení činnosti projektového manažera ČRA, který bude přímo na místě zajišťovat koordinaci aktivit ZRS ČR. Projektový manažer bude řešit aktuální otázky spojené s realizací projektů, tedy především vyjednávání „*project agreements*“ s Ministerstvem financí a ekonomického rozvoje Etiopie k nově zahajovaným projektům. Dále bude provádět monitoring projektů v terénu na základě předložených průběžných zpráv a operativně komunikovat s realizátory a partnery projektů na všech úrovních. Součástí monitoringu bude také příprava dodatků ke smlouvám uzavřeným se zhotoviteli a rozhodování o provádění plateb v souladu s uzavřenými smlouvami a vystavenými dotačními rozhodnutími. Zajištěním přítomnosti projektového manažera na místě dojde k usnadnění administrativních procesů spojených s rozvojovými intervencemi ČRA a ke zlepšení viditelnosti ZRS ČR.

MOLDAVSKO

Ekonomická a sociální situace Moldavska je poznamenána dlouhodobým propadem průmyslové výroby, nezaměstnaností a odchodem značné části práceschopného obyvatelstva do zahraničí. S Českou republikou jej pojí výsledky předchozí rozvojové spolupráce i přetrvávající rozvojové potřeby země. Podle indexu lidského rozvoje bylo v roce 2011 Moldavsko na 111. místě ze 187 zemí. Moldavsko nadále pokračuje v úsilí o hlubší integraci s EU, tj. uzavření asociační dohody. Avšak ekonomická situace země se stále zhoršuje. Světová ekonomická krize se v Moldavsku v plné síle projevila se zpožděním teprve v roce 2009 a to především mimořádně nízkými hodnotami investičních aktivit. Dopady finanční krize ještě umocnilo katastrofální sucho v roce 2012. Z tohoto důvodu v říjnu 2012 moldavská národní banka musela redukovat odhad růstu HDP v říjnu 2012 z původních 4,5% na 0,5%. Moldavsko je závislé na zemědělské produkci. Nicméně, značná část venkovského obyvatelstva je prakticky nezaměstnaná a přežívá jen díky vlastní produkci (na osobu připadá v průměru 1,7 ha; asi 40 % půdy není obděláváno, protože nízká efektivita zdejší produkce nestačí zaplatit práci a náklady. Specifikou Moldavské republiky je skutečnost, že remittance se rovnají 20 % (2011) až 30 % (2007) HDP. Podle údajů Světové banky, která pracuje s číslem 770.000 migrantů, jich pracuje m. j. 37 % v Rusku, 22 % na Ukrajině, 12 % v Itálii, 5 % v Rumunsku a 3 % v USA. Migrace má řadu negativních sociálních a ekonomických konsekvencí (např. problémy systému zdravotní a sociální péče, neefektivní trh práce, aj.).

V roce 2013 bude zahájeno více projektů ZRS v celkovém objemu přibližně 40 mil Kč. Vedle toho budou v Moldavsku pokračovat projekty zahájené v letech 2010 a 2011 v celkovém objemu přibližně 35 mil. Kč. Vzhledem k velikosti Moldavska a objemu zahraniční pomoci dochází v posledních letech k častým interakcím mezi jednotlivými projekty. Z důvodů zamezení překrývání projektových výstupů a projektových duplicit je v Moldavsku velmi žádoucí kooperace mezi donory ve všech fázích projektu. ČRA se bude i v roce 2013 aktivně usilovat o koordinaci a spolupráci s ostatními donory, a to zejména s GIZ, ADA, USAID, World Bank a v neposlední řadě s delegací EU.

Dále bude probíhat realizace a monitoring těchto pokračujících projektů: „Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Vulcanesti“; „Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě

Nisporení“; „Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Cimișlia“; „Podpora tvorby národní koncepce pro práci s opuštěnými dětmi“; „Zvýšení kvality a dostupnosti zdravotně-sociálních služeb domácí péče“; „Podpora rozvoje ekologického zemědělství v Moldavsku“; „Rozvoj ekologického zemědělství v Moldavsku“; „Zvyšování konkurenceschopnosti a efektivity moldavských malých a středních zemědělců“; „Rozvoj podnikatelských dovedností malých a středních zemědělců zvýšením transferu znalostí“; „Podpora zvyšování kvality práce Státní agrární moldavské university“ a „Rozšiřování úspěšného modelu inkluzivního předškolního vzdělávání v Moldavsku“.

V roce 2013 ČRA dokončí formulaci nových projektů v sektoru voda a sanitace, konkrétně v oblasti komunálního odpadového hospodářství a ochrany zdrojů pitné vody. ČRA dále plánuje ukončit formulaci návazných projektů v oblasti sanace starých ekologických zátěží a v oblasti systému nakládání s odpadními vodami.

V rámci sektoru ostatní sociální infrastruktury a jiných sociálních služeb bude pokračovat realizace projektu zaměřeného na rozvoj domácí péče v Moldavsku, souběžně bude taktéž zahájen obdobný projekt v severním regionu Moldavska. V roce 2013 ČRA dokončí formulaci projektu prevence invalidity v důsledku onemocnění cukrovkou. V rámci sektoru bude v roce 2013 ukončen projekt podporující tvorbu národní koncepce pro práci s opuštěnými dětmi, který je součástí rozsáhlé reformy sociální péče v Moldavsku, přesněji budování integrované databáze sociální péče financované Evropskou komisí a Světovou bankou.

Nový projekt v sektoru vzdělávání bude komplementární vůči probíhajícímu projektu inkluzivních mateřských škol ve smyslu vzdělávání pedagogických pracovníků. V sektoru dále ČRA připravuje nový projekt zaměřený na odborné středoškolské vzdělávání.

V sektoru zemědělství bude vedle probíhajících projektů zahájena formulace nového projektu zaměřeného na technologické řešení různých forem přidané hodnoty zemědělské produkce.

Sektor vláda a občanská společnost bude v roce 2013 zastoupen projektem „Zlepšení akceschopnosti a odborné způsobilosti moldavských hasičů“, který ČRA zahájila ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem ČR na konci roku 2012.

MONGOLSKO

Mongolsko patří ke státům, které jsou pro svou ekonomickou skladbu, omezenou infrastrukturu a vysokou závislost na tradičním způsobu života (pastevectvím se živí 40 % obyvatel) dosud řazeny mezi rozvojové země. Zemi kromě toho ve zvýšené míře ohrožuje klimatická změna, výkyvy počasí a postupující dezertifikace, jakož i nemoci dobytka. Podle indexu lidského rozvoje k roku 2011 je Mongolsko na 110. místě žebříčku, přičemž pod hranicí chudoby stále žije 35 % obyvatelstva.

V roce 2012 proběhly v Mongolsku místní a parlamentní volby, v důsledku kterých došlo k obměně vládnoucí garnitury, včetně přerozdělení kompetencí ve vztahu ke koordinaci zahraniční rozvojové spolupráce. V této souvislosti lze především v prvním pololetí 2013 očekávat občasné komplikace při přípravě a realizaci projektů ZRS, vyplývající z nového personálního obsazení partnerských institucí, předávání agend a vyjasňování kompetenčního rozdělení mezi jednotlivými úřady.

Z ekonomického hlediska lze v Mongolsku v posledních letech pozorovat výrazný růst HDP (jedna z nejvyšších hodnot na světě), především v důsledku rozvoje těžebního průmyslu a vývozu nerostných surovin. Nové těžební provozy vyžadují značné množství vody. Oblast hydrogeologie, vodního hospodářství a vodních zařízení je silnou stránkou českých firem, které mohou oproti konkurenci nabídnout dostatečnou přidanou hodnotu a know-how pro úspěšné uplatnění na trhu. Sektor ochrana a monitoring vodních zdrojů, určený Programem rozvojové spolupráce s Mongolskem na roky 2011-2017 jako prioritní, se tudíž jeví jako vhodně zvolený z hlediska ekonomické návaznosti pro české firmy realizující projekty ZRS.

Rozvojová spolupráce České republiky s Mongolskem probíhá v souladu s prioritami nastavenými v programovém dokumentu, tzn. soustřeďuje se do sektorů vzdělávání, zásobování vodou a sanitace, sociální infrastruktury a služeb, výroby a dodávky energie, obchodu a dalších služeb a zemědělství. Co se týče geografického vymezení, česká pomoc se zaměřila na nejchudší oblasti mongolského jihozápadu a centrální oblast kolem Ulánbátaru.

V Mongolsku budou v roce 2013 ve všech sektorech pokračovat projekty, které byly zahájeny v předchozích dvou letech (viz příložené abstrakty přílohy č. 2), zároveň budou vypsány formou veřejných zakázek nové projekty, jejichž realizace bude probíhat v následujících letech. Identifikační formuláře s náměty nových projektů, které budou formulovány během roku 2013, a jejichž realizace začne v roce 2014, budou mongolským Ministerstvem ekonomického rozvoje, které působí jako hlavní koordinátor ZRS v zemi, dodány během února 2013.

V sektoru zásobování vodou a sanitace plánuje ČRA vypsání tří veřejných zakázek.

V návaznosti na přípravnou fázi projektu „Rozvoj managementu vodních zdrojů v regionu Murun“ bude připraveno výběrové řízení na realizaci hlavní fáze, jejímž výstupem bude funkční systém zásobování města Murun pitnou vodou. Dále bude v roce 2013 zahájen projekt zaměřený na posílení kapacit mongolské státní správy v nakládání s ekologickými zátěžemi a v aimagu Zavchan začne realizace tříletého projektu, v rámci kterého dojde prostřednictvím vzorových realizací ke zlepšení místních schopností připravovat hydrogeologické jímací objekty (vrty) v obtížných podmínkách (permafrost, tlaková zvodeň atp.). Zároveň proběhne přenos českého know-how v oblasti hydrogeologického průzkumu, především prostřednictvím zapojení studentů mongolských univerzit.

V rámci sektoru zemědělství se v návaznosti na již skončený projekt „Systém identifikace hospodářských zvířat“ bude formulovat nový projekt s cílem zefektivnění systému umělé inseminace skotu v Mongolsku, výběrové řízení bude k tomuto projektu vypsáno v prvním čtvrtletí roku 2013. Z mongolské strany je projekt podpořen a zaštitěn vládním orgánem – Genovou bankou – spadající pod Ministerstvo průmyslu a zemědělství Mongolska.

V návaznosti na tradiční a úspěšnou spolupráci v oblasti geologického výzkumu, terénního průzkumu a mapování bude Česká geologická služba formou rozpočtového opatření realizovat projekt „Geologické mapování a nerostný průzkum v měřítku 1:50000 ve vybraných lokalitách západního Mongolska“. V rámci projektu bude provedeno geologické mapování doprovázené geochemickou prospekci s cílem zhodnocení přírodních zdrojů v oblasti západního Mongolska. Předpokládá se návazná fáze spočívající v zapojení českých subjektů do těžebního průmyslu. V rámci projektu bude vytvořen česko-mongolský expediční tým, do kterého budou zapojeni také odborníci z Mongolské univerzity vědy a technologií.

ČRA ve spolupráci se ZÚ Ulánbátar se bude dále podílet na koordinaci dárců zejména v rámci EU. Za účelem posílení role ZRS ČR v Mongolsku a zkvalitnění managementu projektů vyšle ČRA do Mongolska projektového manažera, který bude na místě působit v rámci několika střednědobých služebních cest. Přítomnost projektového manažera umožní detailnější identifikaci a kvalitnější monitoring projektů a zároveň zajistí lepší viditelnost ZRS ČR v teritoriu.

2.2. PRIORITYNÍ ZEMĚ ZRS ČR BEZ PROGRAMU SPOLUPRÁCE

GRUZIE

Gruzie nadále překonává následky rozpadu SSSR v ekonomické i politické sféře, ke kterým se přidaly následky vojenského zásahu Ruska v roce 2008. Ekonomicky zůstává závislá na zemědělství, což oslabuje její hospodářskou stabilitu. Gruzie je zároveň strategicky položenou zemí a její stabilita je v širším zájmu. Na žebříčku dle indexu lidského rozvoje k roku 2011 zaujímá Gruzie 75. místo.

Od roku 2008 byla rozvojová spolupráce České republiky s Gruzii ovlivněna důsledky konfliktu s Ruskem a soustřeďovala se primárně na jejich odstraňování. Česká vláda uvolnila mimořádné prostředky na rekonstrukční a rozvojovou pomoc v období 2008-2010. Celkem bylo realizováno více než 50 projektů, přičemž většina finančních prostředků byla soustředěna do sektorů zemědělství, zdravotnictví a zásobování vodou a sanitace. Současné české aktivity v Gruzii na tuto mimořádnou rekonstrukční a rozvojovou pomoc navazují. Po parlamentních volbách v roce 2012 došlo ke změně vlády, což implikuje řadu ekonomických a politických faktorů, které budou mít dopad na zahraniční spolupráci.

Ekonomická data ze začátku roku 2012 jsou poměrně optimistická. Gruzínské hospodářství rostlo o 6,5% v prvním kvartálu navzdory ekonomické blokádě Ruska a krizi v Evropě. Tento růst je zapříčiněn zahraničními investicemi. Slibný ekonomický vývoj může být v roce 2013 omezený nejistotou způsobenou politickou situací. Nová vláda plánuje změny některých reformních aktivit předchozí vlády. Lze očekávat modifikace v oblastech vězeňství, zdravotní péče, reformy veřejné správy a sociální péče.

V roce 2013 bude v Gruzii pokračovat realizace projektů v sektorech zdravotnictví, obecná ochrana životního prostředí, zemědělství, výroba a dodávky energie a v sektoru státní správa a občanská společnost.

V zemědělském sektoru budou nově zahájeny dotační projekty zaměřené na podporu kooperativního hospodaření, v rámci projektů dojde k podpoře zemědělských uskupení, která budou vybavena technikou, a bude budována jejich kapacita. Proběhne také identifikace a formulace zemědělského projektu v regionu Tušsko, kde ČRA dlouhodobě působí.

V sektoru státní správa a podpora občanské společnosti budou pokračovat všechny projekty zahájené v roce 2012. V roce 2013 je plánováno dokončit projekt „Příprava plánu péče pro chráněnou krajinnou oblast Tušsko“, a to předáním plánu péče ke schválení gruzínským autoritám. V druhé polovině roku proběhne také identifikace navazujícího projektu, v rámci kterého budou implementována některá doporučení, která z připravovaného plánu vyplynou. V rámci projektu „Zvýšení efektivnosti řízení jeskynní chráněné oblasti Imereti“ je plánována studijní cesta gruzínských

expertů do ČR a na konci roku budou výstupy projektu předány místní *Agency of Protected Areas*. Bude dokončen projekt „Zavádění oboru adiktologie do vzdělávacího systému Gruzie“ a proběhne druhý rok realizace projektu „Rozvoj a podpora gruzínského lázeňství“, jehož realizace je plánována až do roku 2014. V rámci tohoto projektu proběhne na začátku roku 2013 formulace vzdělávacích aktivit a bude zahájena realizace komponentu vytvoření databáze gruzínského lázeňství.

V rámci projektu „Posílení připravenosti Gruzie na extrémní výkyvy počasí“ budou postupně spouštěny dílčí komponenty meteorologické i hydrologické sítě včasného varování. Zároveň budou probíhat doplňující školení pro zaměstnance *National Environmental Agency* ve spolupráci s Českým hydrometeorologickým ústavem.

Dále bude probíhat poslední rok realizace projektu „Podpora prevence a včasného odhalení rakoviny u žen v regionech Samegrelo a Shida Kartli II“, kdy budou pro gruzínskou vládu vypracována doporučení na změny politiky v oblasti onkologie. Tři dotační projekty v sektoru sociální infrastruktura budou realizované druhým rokem.

V první polovině roku bude dokončena identifikace a formulace nového projektu v sektoru obnovitelné zdroje energie. V druhé polovině roku začne probíhat identifikace nových projektů v sektorech zdravotní péče, obecná ochrana životního prostředí a státní správa a občanská společnost na rok 2014.

KAMBODŽA

Kambodža se dodnes potýká s následky působení předchozí nestability a ozbrojených konfliktů, které závažně narušily sociálněekonomickou strukturu země. Kambodža patří k nejhudším zemím regionu, na žebříčku zemí podle indexu lidského rozvoje k roku 2011 zaujímá 139. místo.

Česká republika má s Kambodžou dlouholeté svazky, a rozvojová spolupráce se tudíž stabilně zaměřuje na sektory zdravotnictví, sociální péče a vzdělávání; zeměpisně zejména na provincii Takeo.

Kambodža zůstává – v souladu s Konceptí ZRS ČR – prioritní projektovou zemí a proto bude realizace řady bilaterálních projektů v gesci ČRA probíhat i v roce 2013. Sektorově se budou projekty opět soustředit zejména na oblasti životního prostředí a sociálního rozvoje (včetně vzdělávání, sociálních a zdravotnických služeb). Pokračovat bude realizace projektů zaměřených na rozvoj alternativních zdrojů energie, posilování komunitní podpory pro postižené děti a zdravotní péči o matky a děti. V sektorech sociální péče a zdravotnictví se pak předpokládá i vyhlášení nových dotačních výběrových řízení, která již realizované aktivity doplní a rozšíří. V souladu s kladným stanoviskem příslušných odborů MZV pak dojde k rozšíření teritoriálního působení ZRS ČR na další oblasti Kambodži, přičemž hlavní geografickou prioritou zůstane provincie Takeo. ČRA bude ve spolupráci se ZÚ Bangkok zajišťovat pravidelný monitoring probíhajících aktivit.

Očekává se také završení procesu vyjednávání mezi ČR a Kambodžou ohledně vyrovnání pohledávek České republiky vůči Kambodži, které by mělo vyústit do realizace konkrétních rozvojových projektů na základě připravovaného Memoranda o porozumění mezi ministerstvy zahraničních věcí obou zemí. Tyto nové projekty by mohly být zahájeny po podpisu Memoranda ve druhé polovině roku 2013 a budou směřovat (v souladu s příslušnými memorandy o porozumění) do sektorů zdravotnictví a vzdělávání (primárně zemědělského).

KOSOVO

Kosovo je jedním z nejchudších států Evropy. Dlouhodobě špatná ekonomická situace byla zhoršena politickou nestabilitou, která vyvrcholila na konci devadesátých let občanskou válkou. Válka měla za následek masové přesuny obyvatelstva a další poškození ekonomické i sociální infrastruktury. Dle průzkumů provedených v loňském roce UNDP Kosovo je situace nejkomplikovanější především na severu Kosova, kde nedostatek ekonomických příležitostí spolu s nízkou kvalitou života přispívá k polarizaci obyvatelstva na bázi etnické příslušnosti.

Česká pomoc Kosovu je specifická mimo jiné kvůli závazkům, které česká strana učinila na dárcovské konferenci pro Kosovo v červenci 2008, přičemž její významná část je Kosovu poskytována multilaterálně. Sektorově je rozvojová spolupráce dlouhodobě soustředěna do oblastí sociální infrastruktury a služeb a vzdělávání.

V Kosovu budou v roce 2013 pokračovat aktivity ČRA zaměřené na zlepšení postavení sociálně a zdravotně znevýhodněných skupin obyvatel (jako jsou nevidomí, neslyšící, či příslušníci etnických menšin), a to ve spolupráci s Kosovskou asociací neslyšících, či školou pro nevidomé v Peji/Peći. V oblasti předávání zkušeností s novými metodami při výuce nevidomých budou také pokračovat aktivity Konzervatoře Jana Deyla a střední školy pro zrakově postižené. Tato unikátní česká škola pomáhá kosovským školám (mimo jiné i škole v Peji/Peći) se zlepšením metody výuky hudby pro nevidomé. V sektoru vzdělávání budou v prvním čtvrtletí vypsána dotační řízení na podporu vzdělávání zdravotně postižených i podporu vzdělávání (potažmo volnočasových aktivit) mládeže a rekvalifikačních kurzů pro dospělé v severním Kosovu.

V sektoru ostatní sociální infrastruktura a jiné služby budou pokračovat aktivity zacílené na vzdělávání dětí ze znevýhodněných skupin do vzdělávacího systému, které budou realizované ve spolupráci s kosovskými nevládními organizacemi *Balkan Sunflowers* a *Children First foundation*.

V sektoru zásobování vodou a sanitace bude dokončena realizace projektu výstavby čistírny odpadních vod v obci Harilaçi. Tento projekt zaznamenal velký mediální ohlas, neboť se jedná o jednu z prvních čistíren odpadních vod v Kosovu.

V polovině roku 2013 je dále plánována identifikačně-monitorovací mise ČRA, jejímž cílem bude identifikovat nové projekty v sociální oblasti a také provést monitoring běžících projektů.

PALESTINA

Palestinská autonomní území (PAÚ) patří k nejchudším zemím blízkovýchodního regionu, přičemž jejich socioekonomická stabilita je velmi důležitá pro celou oblast. Česká republika tam proto svou pomoc směřuje již od devadesátých let.

V roce 2013 se předpokládá pokračování modelu rozvojové spolupráce, který je realizován formou poskytnutí finančních darů palestinským úřadům (v minulosti zejména guvernoraátu Tubás) vládou ČR. Nadále zůstane zřejmě zachováno zaměření na sektor výroby a dodávky energie (probíhají jednání s palestinskou stranou o změně priorit z dosavadního budování fotovoltaických aplikací na asistenci při řešení rozvodů elektrické energie v oblasti Tubás) a dále také na sektor zemědělství (kapilární zavlažování plodin z rezervoárů). ČRA se i nadále bude podílet na zajištění technické asistence prostřednictvím působení svých expertů (zpracování zadávacích dokumentací pro výběrová řízení v palestinské gesci, odborný monitoring). Všechny aktivity hrazené z prostředků ZRS ČR realizované v Palestině budou také monitorovány ČRA ve spolupráci se SÚ Ramalláh.

SRBSKO

Nejdůležitějším výsledkem i oceněním dosavadního pozitivního rozvoje Srbska, a zároveň impulsem do budoucnosti, je udělení statusu kandidátské země EU (oficiálně potvrzené v březnu 2012). Zároveň však země stále čelí například vysoké nezaměstnanosti a dalším ekonomickým a sociálním problémům. V žebříčku UNDP dle indexu lidského rozvoje Srbsko v roce 2011 zaujímal 59. místo. Historicky byla značná část české pomoci směřována do sektoru zdravotnictví nejen přímo, ale také do souvisejících oblastí, které mají vliv na zdraví srbského obyvatelstva (například ochrana životního prostředí), dále do sektorů dopravy a průmyslu.

V roce 2012 v Srbsku proběhly parlamentní a prezidentské volby, jejichž výsledkem byla změna vládnoucí garnitury, která připravila realizaci rozsáhlých změn, které měly vliv mj. i na ZRS ČR. Například došlo ke zrušení srbského Fondu životního prostředí, který byl významným partnerem v níže zmíněném projektu výstavby čistírny odpadních vod v obci Kruščica. Srbská strana se však zavázala, že závazky v nejbližší době převezme jiný kompetentní orgán. Prodlouženo bylo také jednání o podepsání Dohody o rozvojové spolupráci mezi vládou České republiky a vládou Srbské republiky, která by měla řešit zproštění rozvojové spolupráce od místní DPH a cla.

V roce 2013 je v plánu zahájit nový projekt v sektoru zdravotnictví v jihovýchodním Srbsku. Tento projekt je připravován ve spolupráci se Zdravotnickým centrem v Pirotu a jeho cílem je zkvalitnění a zvýšení počtu chirurgických zákroků.

V sektoru zásobování vodou a sanitace bude v roce 2013 pokračovat projekt výstavby kanalizační sítě v obci Kruščica, který je částí komplexního řešení nakládání s odpadními vodami v této obci. V plánu je využít inovativní technologii tlakové kanalizace, která je v Srbsku zatím novinkou, což do budoucna může vytvářet příznivé podmínky pro komerční působení českých firem.

V sektoru energetiky budou v roce 2013 ukončeny aktivity zaměřené na zvýšení energetické efektivity nemocnice Valjevo s využitím geotermálního zdroje energie. V druhé polovině roku je v plánu provést identifikaci nového projektu v sektoru energetiky, realizace projektu je naplánována na začátek roku 2014.

V plánu je i pokračování realizace projektu na podporu výroby sýrů v regionu Pešter/Sandžak, a to ve strategickém partnerství s agenturou UNOPS (Kancelář OSN pro projektové služby) a místní rozvojovou agenturou SEDA. UNOPS se v rámci projektu bude soustředit na vybudování prostor pro laboratoř a skladování sýrů, ČRA by měla poskytnout vybavení pro tuto laboratoř a uplatnit také zkušenosti českých zemědělských expertů. Další aktivitou české strany v roce 2013 bude dodání

dodatečného vybavení laboratoře, včetně balícího zařízení. Ve spolupráci s USAID budou také pokračovat marketingové aktivity v rámci tohoto projektu, včetně předávání českých zkušeností s výrobou, distribucí a marketingem, včetně studijní cesty srbských farmářů do českých zemědělských provozů.

V polovině roku dále proběhne identifikační a monitorovací mise, během které budou monitorovány probíhající projekty a určeny případné projektové návrhy vhodné k realizaci v roce 2014.

V závěru roku 2013 se v Praze uskuteční každoroční jednání Smíšené česko-srbské obchodní komise, kde je oblast ZRS pravidelně diskutována.

2.3. OSTATNÍ PARTNERSKÉ ZEMĚ

ANGOLA

Přes ekonomický rozvoj po ukončení občanské války patří Angola nadále k nejchudším zemím světa. V žebříčku UNDP dle indexu lidského rozvoje zaujímala v roce 2011 Angola 148. místo. Pozornost české rozvojové pomoci byla řadu let soustředěna do izolované provincie Bié, která byla výrazně zasažena občanskou válkou.

V souladu s koncepcí ZRS ČR v Angole probíhá ukončení projektu, který je zaměřený na podporu základního školství v odlehlých okresech provincie Bié. V roce 2013 proběhne závěrečný monitoring projektu a bude zanalyzována závěrečná zpráva z jeho realizace. Vzhledem k tomu, že Angola patří do kapitoly tzv. *phase-out* zemí, není plánováno vyhlášení nových dotací či veřejných zakázek. V zemi se nicméně plánuje realizace některých tzv. trilaterálních projektů, kde ČRA poskytuje kofinancování aktivit podpořených jinými donory (zejména EK).

JEMEN

Jemen patří dlouhodobě mezi nejchudší země regionu, přičemž k ekonomickým problémům se v posledních letech přidala i politická nestabilita – ta také byla důvodem, proč rozvojové projekty v gesci ČRA mohly být zahájeny až v roce 2012 (místo původně plánovaného roku 2011). V roce 2013 bude pokračovat realizace projektu „Podpora drobných zemědělců a zemědělského vzdělávání na ostrově Sokotra“, který se soustředí zejména na přímou podporu zemědělců a zlepšování kvality a rozsahu zemědělského vzdělávání. V dalším období (po roce 2013) se v souladu s Koncepcí ZRS ČR již realizace víceletých bilaterálních rozvojových projektů v gesci ČRA v Jemenu nepředpokládá.

VIETNAM

Ve Vietnamu byly v posledních letech realizovány významné reformy, přesto Vietnam zůstává mezi zeměmi s nízkým příjmem a k roku 2011 zaujímá 128. místo na žebříčku dle indexu lidského rozvoje. Jeho problémy pramení zejména ze skladby ekonomiky (přes 70 % obyvatelstva je zaměstnáno v zemědělství), nedostatečně rozvinuté infrastruktury (zvláště ve venkovských oblastech) a

nekvalitního vzdělávacího systému, zejména v oblasti středního odborného školství. Země musí nadále překonávat i důsledky válečného konfliktu.

V souladu s Konceptí ZRS ČR se plánuje ukončení realizace víceletých bilaterálních projektů ZRS po roce 2014. V roce 2013 bude tak pokračovat realizace projektů v sektorech ostatní sociální infrastruktury a služeb (podpora trhu práce), výroby a dodávek energie (udržitelné zdroje energie na venkově), průmyslu, těžby surovin a stavebnictví (efektivní využívání nerostných surovin) a zásobování vodou a sanitace (náprava starých ekologických zátěží). Zahájení nových projektových témat se již nepředpokládá.

ZAMBIE

Zambie patří k nejchudším zemím na africkém kontinentu, v rámci ukazatele indexu lidského rozvoje v roce 2011 zaujímala 164. místo. Česká republika dlouhodobě soustřeďuje své aktivity do Západní provincie, která je poměrně izolovaná a stranou pozornosti ostatních dárců.

V roce 2013 bude zahájen nový projekt v sektoru zdravotnictví, který bude navazovat na minulé aktivity ZRS ČR v Západní provincii. Projekt byl vyhlášen formou dotačního výběrového řízení a předpokládaný začátek realizace projektu je na jaře 2013.

V sektoru vzdělávání bude pokračovat realizace projektu „Učňovské vzdělání pro sociálně ohrožené děti Katongo“. V oblasti sociální bude pokračovat projekt „Udržitelná péče o sirotky v západní Zambii“. Oba projekty jsou realizovány v Západní provincii.

V roce 2013 bude pokračovat realizace dvou projektů v sektoru zemědělství zaměřených na podporu umělé inseminace. Místní partnerskou organizací obou projektů je Ministerstvo zemědělství a hospodářských zvířat. V rámci prvního projektu „Podpora umělé inseminace a zvýšení užitkovosti místních plemen skotu“ bude na začátku roku slavnostně otevřeno Inseminační centrum v Mazabuka a dále budou probíhat aktivity vedoucí k udržitelnému nastavení fungování tohoto centra. Druhý projekt „Zavedení kontrolovaného systému umělé inseminace skotu pro drobné farmáře v Zambii“ má v roce 2013 hlavně za úkol zavedení systému distribuce inseminačních dávek a tekutého dusíku pro inseminační střediska a posléze drobné farmáře napojené na tato inseminační střediska.

V první polovině roku 2013 bude ve spolupráci se ZÚ Harare proveden monitoring všech uvedených projektů.

2.4. DOTAČNÍ VÝBĚROVÁ ŘÍZENÍ

ČRA bude v roce 2013 pokračovat v aplikaci dotačních výběrových řízení na projekty ZRS ČR. V roce 2013 tedy ČRA opět plánuje podpořit bilaterální rozvojové projekty zejména v sektorech ostatní sociální infrastruktury a služeb, vzdělávání, zdravotnictví, zemědělství a vodních zdrojů a sanitace.

Dále se bude jednat o v tuzemsku realizované projekty, které jsou zaměřeny na čtyři oblasti. První oblast se soustředí na podporu partnerství a kapacit nestátních neziskových organizací (NNO). V rámci tohoto dotačního titulu bude podpořeno budování organizačních a administrativních struktur NNO a posilování jejich schopností poskytovat veřejné služby v oblasti ZRS. Druhou skupinou

tuzemských dotací jsou projekty zaměřené na rozvojové vzdělávání a osvětu. Cílem projektů v této oblasti je zejména zvyšování odborných znalostí pedagogických pracovníků; všechny podpořené projekty budou v souladu s Národní strategií globálního rozvojového vzdělávání ČR. Další tuzemské dotační tituly jsou zaměřeny na podporu platform nestátních aktérů ZRS, kde jsou podpořeny projekty předložené jejich zastřešujícími organizacemi, a na podporu aktivit krajů a obcí, které realizují projekty v jedné nebo více z prioritních zemí zahraniční rozvojové spolupráce ČR.

Kromě bilaterálních zahraničních a tuzemských dotací podporuje ČRA také projekty tzv. trojstranné spolupráce. Tyto projekty (spolufinancované dalšími významnými donory, zejména Evropskou komisí) umožňují českým realizátorům nejen získat cenné zkušenosti při realizaci společných aktivit se zahraničními partnery, ale představují i z ekonomického hlediska poměrně významný přínos pro předkládající organizace – české NNO patří dlouhodobě mezi vůbec nejúspěšnější účastníky (jak v rámci EU-12, tak i v rámci celé EU-27) výběrových řízení organizovaných Evropskou komisí v oblasti ZRS. Dotační výběrová řízení na tyto projekty budou ukončena v průběhu ledna/února 2013. ČRA se bude rovněž věnovat monitoringu a kontrole dotací poskytnutých v dřívějším období. Ve druhém pololetí roku 2013 ČRA připraví a vyhlásí dotační výběrová řízení na tuzemské dotační tituly a trilaterální spolupráci pro rok 2014 – na bilaterální projekty realizované v zahraničí budou výběrová řízení vyhlášována průběžně během roku, zejména v jeho prvním čtvrtletí.

3. DALŠÍ AKTIVITY ČRA

Sledování kontextu rozvojové spolupráce

ČRA bude i v průběhu roku 2013 průběžně sledovat celkový kontext rozvojové spolupráce v partnerských zemích, zejména pak ekonomickou a sociální situaci, rozvojové priority místních vlád a aktivity ostatních dárců. Pracovníci ČRA se také budou účastnit hodnotících komisí pro návrhy malých lokálních projektů (MLP), které jsou realizovány v gesci MZV příslušnými ZÚ ČR. V ojedinělých případech, kdy ČRA nevyčerpá prostředky alokované na ZRS s příslušnou partnerskou zemí, a bude-li to z hlediska kapacit příslušného ZÚ možné, budou takové prostředky ČRA po vzájemné dohodě a schválení MZV ORS převedeny příslušnému ZÚ za účelem využití na financování dodatečných rozvojových projektů při ZÚ.

Taktéž bude v relevantních případech ČRA sledovat průběh a analyzovat zprávy a výstupy z realizace projektů resortů MPO, MV a MF v rámci jim alokované položky ZRS.

Organizace odborných školení zaměřených na znalosti a dovednosti spojené s prováděním ZRS

ČRA plánuje – tak jako v minulých letech - zorganizovat školení řízení projektového cyklu pro externí zájemce realizované ve spolupráci s platformou FoRS a platformou podnikatelů pro ZRS. Kromě důkladného představení metodiky projektového cyklu projektů tak bude odborná veřejnost mimo jiné seznámena s příklady konkrétních aktivit a úlohou jednotlivých institucí v rámci stávajícího systému ZRS.

ČRA dále zorganizuje v průběhu roku ve spolupráci s autorizovanou odbornou institucí školení o novelách zákona o veřejných zakázkách a obecně o tematice veřejných výběrových řízení a celém souvisejícím legislativním prostředí. Školení bude určeno pro zájemce z řad potencionálních uchazečů/realizátorů, zástupce Platformy podnikatelů pro zahraniční rozvojovou spolupráci (PPZRS) a Českého fóra pro rozvojovou spolupráci (FoRS).

Ve druhém čtvrtletí ČRA v součinnosti s MZV ORS a příslušnými teritoriálními odbory připraví další kolo školení pro lokální koordinátory ZRS z jednotlivých ZÚ v partnerských zemích. Bude se jednat o přibližně třídní intenzivní vzdělávací program, jehož hlavním cílem bude v návaznosti na obdobnou aktivitu z předešlých let zajistit další praktické představení metodiky projektového cyklu, specifikace úkolů a povinností ZÚ a dalších aktérů v rámci realizace projektů ZRS. Školení bude předcházet analýza vzdělávacích potřeb ZÚ ve vztahu k ZRS. Ve svém obsahu se zaměří zejména na zapojení ZÚ do procesu identifikace a monitoringu projektů ZRS a také na roli v rámci koordinace aktivit s ostatními vyspělými donory v zemích působnosti příslušných ZÚ.

Také v roce 2013 trvá nabídka ČRA pro individuální konzultace diplomatům před jejich výjezdem na ZÚ v partnerských zemích ZRS. Plánuje se také specializované školení pro diplomaty věnující se obchodně-ekonomické agendě na příslušných ZÚ – optimálně během každoroční porady ekonomických diplomatů na MZV.

Spolupráce v rámci Rady pro zahraniční rozvojovou spolupráci

ČRA se bude i nadále aktivně účastnit všech jednání Rady pro ZRS a všech jejích pracovních skupin. Stejně tak bude ČRA pokračovat v intenzivní komunikaci se zájmovými platformami nestátních neziskových organizací a podnikatelů, kteří jsou aktivní v oblasti ZRS. Obdobně jako v předchozích letech budou zorganizována oficiální setkání ČRA s vedením a členy PPZRS a FoRS za účelem poskytnutí vzájemné zpětné vazby a prodiskutování dalších možností spolupráce.

V roce 2013 bude pokračovat spolupráce ČRA s vybranými sektorovými ministerstvy, jejichž odbornosti ČRA využívá při přípravě a realizaci projektů. Zájem ČRA je zejména využívat znalostí a zkušeností expertů z vybraných resortních ministerstev nejenom v rámci jejich participace ve výběrových a hodnotících komisích, ale již ve fázi formulace projektů a také v průběhu monitoringu vybraných projektů. Zároveň ČRA bude pokračovat ve spolupráci s jednotlivými ministerstvy při vykazování aktivit ČR v souvislosti s plněním mezinárodních závazků, především v oblasti životního prostředí (klimatická změna, biodiverzita, desertifikace atd.). V této souvislosti začala ČRA projektům podle pravidel statistického výkaznictví OECD přidělovat tzv. Rio Markers. Společně s MŽP a MF bude ČRA také nadále participovat na vykazování prostředků pro financování aktivit směřujících k naplňování cílů Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC), zejména příspěvek na tzv. *Fast Start Financing* klimatické změny. Tyto prostředky přispívají k posílení odolnosti rozvojových zemí vůči změně klimatu a omezení jejich emisí skleníkových plynů. Kromě klimatických aktivit bude ČRA vykazovat údaje o poskytování prostředků také na ostatní Rio úmluvy, především v návaznosti na výstupy konference Rio+20 a konferencí smluvních stran Úmluvy OSN o boji proti desertifikaci (UNCCD) a Úmluvy o biodiverzitě (CBD).

Evaluace

ČRA bude i v roce 2013 zohledňovat při přípravě, realizaci a monitoringu rozvojových intervencí doporučení vzešlá z evaluací rozvojových projektů a bude se i nadále podílet na činnosti pracovní skupiny pro evaluace Rady ZRS. Na základě požadavku ORS bude na začátku roku zpracována souhrnná reakce ČRA na doporučení vzešlá z evaluací projektů ZRS provedených v roce 2012. Tato doporučení by měla být také v případě konsensu postupně začleňována do strategických dokumentů a provozních manuálů.

Zefektivnění administrace projektů ZRS

V roce 2013 je plánován přechod na novou verzi interního systému administrace projektů (SAP). Tento systém umožní zachytit jednak veškeré čerpání ČRA v rámci bilaterálních, trilaterálních a tuzemských projektů, tak přispěje díky podrobnějším informacím o GPS souřadnicích a DAC kódech k rychlejšímu a efektivnějšímu vykazování statistik v rámci OECD, popř. IATI.

Spolupráce s ostatními dárci

Aktivity v rámci sítě evropských dárcovských agentur Practitioners' Network for European Development Cooperation

Členy platformy představuje 12 rozvojových agentur členských států EU a Evropské komise (ADA – Rakousko; AECID – Španělsko; AFD – Francie; BTC – Belgie; ČRA – ČR; DFID – Velká Británie; EuropeAid – EK; GTZ, InWEnt, KfW – Německo; Lux-Development – Lucembursko; SAMRS – Slovensko). V rámci pracovní skupiny pro lidské zdroje a institucionální rozvoj, které je ČRA členem, budeme pokračovat v hledání cest pro spolupráci v této oblasti a jako tradičně hrát úlohu spojení mezi vyspělými dárci a skupinou V4. Specifickou spolupráci má ČRA nastavenou s rakouskou rozvojovou agenturou ADA (např. společné aktivity v Moldavsku).

EUNIDA

EUNIDA je sdružením evropských rozvojových agentur, které využívá kapacit svých jednotlivých členů k realizaci společných rozvojových projektů a programů vyžadujících komplexní přístup v nestabilním prostředí partnerských zemí. ČRA je od roku 2010 přidruženým členem sítě EUNIDA a tuto spolupráci bude dále rozvíjet i v roce 2013.

Spolupráce se zeměmi V4 a World Bank Institute

ČRA se v minulém roce ve spolupráci s ostatními donory ze zemí Visegrádské čtyřky a se zástupci Světové banky podílela na geokódování rozvojových projektů v Moldavsku. Tento vzniklý pilotní projekt by se následně měl stát součástí tzv. *Open Aid Map*, která znázorňuje rozvojové projekty na interaktivní mapě v návaznosti na indikátory Světové Banky. V současné době zástupci švédské SIDA, kanadské CIDA, finského ministerstva zahraničních věcí a zástupci Světové banky pokračují v geokódování dalších čtyřech pilotních zemí (Keňa, Bolívie, Nepál a Tanzánie). ČRA bude v následujícím roce usilovat o zveřejňování svých bilaterálních a trilaterálních projektů dle standardů

International Aid Transparency Initiative (IATI). Nejpozději by se měla zapojit do těchto aktivit v roce 2015.

Spolupráce s Agenturou Spojených států amerických pro mezinárodní rozvoj (USAID)

ČRA v roce 2013 naváže na úspěšnou spolupráci v rámci *US Emerging Donors Challenge Fund* zahájenou v letech 2011 a 2012 v Gruzii, Moldavsku a na Balkáně (BiH, Srbsko, Kosovo). V roce 2013 budou pokračovat společné projekty ČRA a USAID *Zavádění oboru adiktologie do vzdělávacího systému Gruzie* a *Podpora ekologického zemědělství v Moldavsku*. Na Západním Balkáně se bude dále rozvíjet spolupráce v rámci společného programu FARMA (SIDA, USAID) – viz níže.

Spolupráce se Švédskou rozvojovou agenturou (SIDA) a Agenturou Spojených států amerických pro mezinárodní rozvoj (USAID)

V roce 2013 bude pokračovat spolupráce ZRS ČR v Bosně a Hercegovině s ostatními donory na základě Memoranda o porozumění mezi ČRA, SIDA a USAID z roku 2011. Všichni tři partneři jsou zavázáni spolupracovat především v sektoru zemědělství a ekonomického rozvoje. ČRA bude v roce 2013 přímo spolupracovat s programem FARMA (financovaným USAID a SIDA) na společném projektu zaměřeném na posílení kapacit veterinárních laboratoří pro kontrolu residuí v živočišných produktech. V rámci tohoto projektu se na realizaci budou podílet čeští experti ze Státního veterinárního ústavu.

Spolupráce s OECD DAC

ČRA je v kontaktu se stálým zastoupením ČR při OECD a sleduje aktivní vývoj v rámci OECD/DAC. ČRA bude nadále vykazovat statistiky bilaterálních, trilaterálních a tuzemských projektů ve formátu CRS++. V této souvislosti se také postupně zavádí plně používání *Rio Markers* a dalších *policy markers* obsažených v CRS++, které ČRA doposud používala pouze zkušebně. Výhledově, nejpozději v roce 2015, by se mělo statistické vykazování rozšířit o využívání standardů IATI.

Spolupráce s Programem OSN pro rozvoj (UNDP)

ČRA bude pokračovat v uveřejňování výzev v rámci Českého svěřeneckého fondu UNDP a komunikaci s touto organizací s ohledem na zajištění vyšší návaznosti aktivit UNDP a ZRS ČR.

Spolupráce s rakouskou rozvojovou agenturou (ADA/OEZA)

V Moldavsku v současnosti paralelně (a ve vzájemné součinnosti) probíhají projekty v rámci společného programu mezinárodní spolupráce ČRA, Rakouské rozvojové agentury ADA a Švýcarské rozvojové agentury SDC. Program "Rehabilitation of the water supply and sewage system in the Municipalities of Nisporeni, Vărzărești and Grozești" je zaměřený na dostupnost pitné vody v Nisporeni a sousedních obcích. S ohledem na teritoriální a sektorové priority je možná další spolupráce v Moldavsku, na Balkáně a v Gruzii.

Spolupráce s německou rozvojovou agenturou (GIZ)

V Moldavsku bude nadále probíhat konkrétní spolupráce při přípravě a realizaci projektu *Technická a institucionální podpora v oblasti nakládání s pevnými odpady*. GIZ také v Moldavsku naváže na výstupy českého projektu *Podpora Regionální rozvojové agentury Jih a Rady regionálního rozvoje: Aktualizace strategie regionálního rozvoje*. Další možnost spolupráce se nabízí v zemích Východního partnerství, Moldavsku nebo Mongolsku.

Spolupráce s Norskem

V roce 2013 je plánováno připojení k norsk-švédskému projektu v oblasti soudnictví v Bosně a Hercegovině s názvem „*Improving Judicial Efficiency*“. Projekt je po odborné stránce zajišťován norskými experty z oblasti soudní správy (*Courts Administration of Norway*) a financován norským ministerstvem zahraničních věcí a švédskou rozvojovou agenturou SIDA. Hlavní partnerskou organizací v Bosně a Hercegovině je Nejvyšší rada soudců a státních zástupců.

Projekt se zabývá rozbořem neefektivnosti fungování justice v Bosně a Hercegovině. Řeší materiálně technickou pomoc soudům, pomoc v oblasti informačních technologií (SOKOP), mediaci jako jednu z cest ke zlepšení práce soudů, nutné legislativní změny či vztah justice k veřejnosti. Česká republika se bude na projektu podílet zejména expertní činností, a to hlavně zkušenostmi našich justičních expertů v konkrétních oblastech transformace české justice.

Spolupráce s japonskou agenturou JICA / japonskými ZÚ v cílových zemích

Možnosti spolupráce jsou ověřovány zejména v Angole (kde již byl Japonskem podpořen jeden český rozvojový projekt), Gruzii, Kambodži a Srbsku. Pracovníci ČRA budou nadále při svých služebních cestách navštěvovat japonská velvyslanectví a pobočky JICA, informovat o aktivitách ZRS ČR a diskutovat možnosti spolupráce.

Spolupráce s izraelskou agenturou MASHAV

Na základě předchozích jednání byly pro možnou budoucí spolupráci vytipovány Etiopie, Gruzie, Kambodža a Mongolsko.

V Etiopii je prioritním sektorem společné spolupráce sektor zemědělství. V lednu 2013 proběhne společná formulace trilaterálního projektu v tomto sektoru. V návaznosti na nabídku izraelské strany proběhlo již v roce 2012 školení 8 zemědělských „*Development Agents*“ působících v rámci projektů financovaných ze ZRS ČR.

V Gruzii se jako oblast možné spolupráce jeví zejména zemědělství, popřípadě zdravotnictví (onkologický projekt). Zvažována je i možnost společného projektu v Abcházii, kterou však izraelská strana musí ještě ověřit se svou centrálou.

Spolupráce v ostatních vytipovaných zemích bude předmětem dalších jednání.

Účast na zasedáních expertní pracovní skupiny Rady EU pro nevládní organizace v rozvojové spolupráci (výbor Non-State Actors and Local Authorities – tzv. NGO Committee)

Zástupce ČRA se i nadále bude účastnit zasedání expertní pracovní skupiny Rady EU pro nevládní organizace v rozvojové spolupráci v rámci nástroje *Development Cooperation Instrument* – DCI (tzv. *NGO Committee*), kde bude podporovat snahy o zajištění podmínek usnadňujících v maximální možné míře účast českých nevládních organizací na rozvojové spolupráci financované z rozpočtu EU. Zároveň v rámci této expertní pracovní skupiny bude sledovat aktuální změny v rámci nové finanční perspektivy EU (pro roky 2014 – 2020) a výsledky procesu „*Structured Dialogue for an Efficient Partnership in Development*“ a návazného procesu „*Policy Dialogue*“, který probíhal v letech 2010 – 2011, respektive 2012, a jehož výsledkem by měla být inovace nástrojů pro spolupráci EK a občanské společnosti.

Vnější vztahy

Prezentace/vizibilita projektů ČRA a ZRS ČR

V roce 2012 ČRA dokončila metodiku zaměřenou na vnější prezentaci a zviditelňování bilaterální ZRS ČR. Tento dokument obsahuje sjednocené postupy pro jednotlivé realizátory (jak formou dotací, tak formou veřejných zakázek), ale i pravidla pro ZÚ, příslušné útvary MZV, ČRA a další relevantní partnery. V roce 2013 budou průběžně doplňovány a aktualizovány informace a fotodokumentace z jednotlivých projektů v gesci ČRA. V rámci aktualizace informací bude ČRA úzce spolupracovat jak s realizátory jednotlivých projektů (zakázek, dotací), tak i s příslušnými zastupitelskými úřady a dalšími institucemi. Kontrola dodržování pravidel prezentace/vizibility projektů ZRS bude ve vybraných prioritních zemích posílena přítomností projektových manažerů, kteří budou dohlížet na naplňování metodiky ze strany realizátorů projektů.

Ve spolupráci s příslušnými ZÚ bude kladen větší důraz na mediální zviditelnění významných milníků v rámci realizace projektů (např. oficiální zahájení aktivit, podpisy memorand o porozumění k projektům, předávání konkrétních výstupů).

Provozování a aktualizace internetových stránek ČRA

ČRA bude i nadále průběžně informovat o významnějších událostech v rámci svých aktivit primárně prostřednictvím webu ČRA a šířením informací mezi okruh zainteresovaných aktérů (zvláště platformu NNO – Českého fóra pro rozvojovou spolupráci, Platformu podnikatelů pro zahraniční rozvojovou spolupráci a akademickou obec). Internetové stránky budou průběžně aktualizovány a doplňovány o podrobné informace týkající se zahraničních rozvojových projektů ČRA, a to jak v české, tak v anglické jazykové verzi. V roce 2013 bude ČRA nadále aktualizovat aktivity a zachycovat důležitá jednání a události týkající se ZRS ČR.

Odpovídání na dotazy veřejnosti týkající se ZRS

ČRA bude průběžně odpovídat na telefonické a e-mailové dotazy odborné i širší veřejnosti týkající se ZRS ČR.

Podpora rozvojového vzdělávání

ČRA ve spolupráci s MZV, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a nevládními organizacemi bude i nadále aktivně podporovat zavádění globálního rozvojového vzdělávání do vzdělávacího systému ČR a podílet se na implementaci příslušné národní strategie. Bude rovněž sledován mezinárodní kontext rozvojového vzdělávání a bude pokračovat komunikace s významnými partnery (evropské organizace DEEEP, GENE, Rada Evropy a další).

Účast ČRA na prezentacích a přednáškách pro odbornou veřejnost v tuzemsku i v zahraničí

V závislosti na poptávce se bude tým ČRA účastnit akcí (školení, semináře, přednášky) pro pracovníky z praxe ZRS (např. pro České fórum pro zahraniční rozvojovou spolupráci FoRS a Platformu podnikatelů v zahraniční rozvojové spolupráci) i pro studenty a další zájemce. Je mimo jiné plánována účast na každoroční Letní škole rozvojové spolupráce v Olomouci a přednášky pro VŠ studenty řady univerzit (např. Fakulty humanitních studií UK, Metropolitní univerzity Praha a dalších).

Zástupci ČRA se budou účastnit relevantních odborných a veřejných akcí majících vztah k činnosti ČRA. U příležitosti cest do jednotlivých partnerských zemí budou i nadále ve spolupráci se ZÚ a případně realizátory poskytovány veřejnosti výstupy z jednotlivých aktivit a organizovány např. tiskové konference a obdobné akce mající za cíl prezentaci českých rozvojových aktivit v jednotlivých zemích.

4. Personální a rozpočtové otázky

Personální otázky ČRA

Česká rozvojová agentura se v souladu se svým organizačním řádem ze dne 5. ledna 2009 dělí na oddělení sekretariátu ředitele, oddělení identifikace a monitoringu projektů a oddělení formulace projektů. Uvedený organizační řád dále upravuje pracovní náplň jednotlivých oddělení ČRA, včetně vzájemných vztahů těchto oddělení.

S ohledem na doplnění stavu pracovníků v průběhu roku 2012 v souladu s usneseními vlády č. 856 ze dne 9. července 2008, o personálním zajištění ČRA, a č. 1070/2007, k transformaci systému zahraniční rozvojové spolupráce, a vzhledem k nařízení vlády č. 1206/2010, kterým se mění nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, nepředpokládá ČRA v roce 2013 podstatné posílení svého týmu o nové pracovníky, pokud nebude nutné nahradit některé pracovníky, kteří např. odejdou na mateřskou dovolenou.

V průběhu roku 2013 budou podniknuty kroky vedoucí k přípravě stálé přítomnosti ČRA ve vybraných prioritních zemích, bude zahájen proces vysílání tzv. projektových manažerů ČRA do vybraných zemí (zejména Mongolska a Etiopie).

Stejně jako doposud bude docházet k dalšímu průběžnému vzdělávání jednotlivých zaměstnanců ČRA (jazykové kurzy, školení v otázkách aplikace příslušných právních norem, např. novela zákona o veřejných zakázkách, pravidla pro poskytování dotací apod.).

V případě zpracovávání specifických dokumentů či řešení vysoce expertní problematiky, zejména v rámci přípravy technických částí zadávacích dokumentací, bude ČRA obdobně jako v minulém období preferenčně využívat příslušných specialistů z vybraných rezortních ministerstev či státních institucí, akademické sféry, případně služeb nezávislých externích specialistů pro danou oblast či teritorium.

Obdobně jako v minulém období i v roce 2013 se budou konat pravidelné každotýdenní koordinační porady mezi vedením ČRA a vedením ORS MZV. Každý měsíc by se měl ŘČRA účastnit pravidelných porad SEK. Zápisy z těchto porad budou následně předávány pro informaci a k využití nadřízeným útvarům. Aktivita ČRA budou také plně reflektovat doporučení a pokyny vzešlé z Rady pro ZRS.

Rozpočet ČRA

Rozpočet ČRA pro rok 2013 bude činit 484 366 000 Kč, z čehož administrativní výdaje (provoz) činí 31 866 tis. Kč, z nichž 7 526 tis. Kč jsou prostředky na platy, pojistné a ostatní platby za provedenou práci. Ostatní provozní výdaje na chod ČRA činí 12 340 tis. Kč a na další činnosti spojené s projektovým řízením je vyhrazeno 5 000 tis. Kč (formulace projektů). V rozpočtu pro rok 2013 je také zahrnuto 7 000 tis. Kč na financování projektových manažerů, kteří budou působit ve vybraných prioritních zemích. Tyto výdaje jsou závazným ukazatelem rozpočtu kapitoly MZV.

ČRA hospodaří v souladu s ustanovením § 4 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů s prostředky státního rozpočtu, které jí stanovuje zřizovatel (MZV) v rozsahu členění závazných ukazatelů. Hospodaření ČRA se řídí zejména zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Dále se řídí zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Pravidla hospodaření jsou upravena Hospodářským řádem vydaným ředitelem ČRA 8. července 2008 a Směrnicí č. 1, kterou se upravuje vedení účetnictví ze dne 1. 2. 2008. Výše uvedený hospodářský řád ČRA stanovuje strukturu vnitřního systému finanční kontroly. Výše zmíněná směrnice upravuje také vedení účetnictví v ČRA. Na konci ročního finančního období bude zadáno provedení nezávislého finančního auditu hospodaření ČRA v roce 2013.

Příloha č. 1: Prostředky na projekty ZRS v roce 2013 v odpovědnosti ČRA dle UV 413/2012 k zahraniční rozvojové spolupráci v roce 2013

sektor	projekty / témata	celkový objem prostředků 2013 dle UV	vysoutěženo na 2013 / pokračující projekty	volné (VŘ dosud nezahájeno / neukončeno)
Afghánistán				
Sektor vzdělávání	Podpora vzdělávání	10 000	10 000	0
Sektor obchodu a dalších služeb	Podpora malých a středních podnikatelů a ekonomického rozvoje	5 000	5 000	0
Sektor zemědělství, lesnictví a rybolovu	Zvyšování kvality zemědělství	6 000	5 000	1 000
CELKEM Afghánistán 2013		21 000	20 000	1 000
Bosna a Hercegovina				
Sektor zdravotnictví	Zlepšování zdravotnické péče	10 500	496	10 004
Sektor zásobování vodou a sanitace	Podpora systému zásobování pitnou vodou a rozvoj odpadového hospodářství	15 500	10 250	5 250
Sektor státní správa a občanská společnost	Přenos zkušeností z transformace státní správy a budování občanské	11 000	5 120	5 880
Sektor výroby a dodávky energie	Lokálně udržitelné zdroje energie	15 500	5 092	10 408
Sektor zemědělství, lesnictví a rybolovu	Podpora zemědělské produkce	14 000	8 304	5 696
Sektor obecná ochrana životního prostředí	Ochrana životního prostředí	0	0	0
CELKEM Bosna a Hercegovina 2013		66 500	29 262	37 238
Etiopie				
Sektor vzdělávání	Podpora vzdělávání	10 000	6 000	4 000
Sektor zdravotnictví	Podpora zdravotnických služeb	7 000	0	7 000
Sektor zásobování vodou a sanitace	Ochrana vodních zdrojů a zajištění přístupu k pitné vodě	16 000	12 500	3 500
Sektor zemědělství, lesnictví a rybolovu	Ochrana půdy a podpora drobných zemědělců	19 000	13 337	5 663
Sektor prevence katastrof a připravenosti k jejich řešení	Řízení geodynamických rizik	4 000	4 000	0
CELKEM Etiopie 2013		56 000	35 837	20 163

sektor	projekty / témata	celkový objem prostředků 2013 dle UV	vysoutěženo na 2013 / pokračující projekty	volné (VŘ dosud nezahájeno / neukončeno)
Gruzie				
Sektor ochrana životního prostředí	Protipovodňová ochrana	6 000	2 611	3 389
Sektor zdravotnictví	Podpora zdravotnických služeb	6 000	3 500	2 500
Sektor ostatní sociální infrastruktury a služeb	Podpora sociálních služeb	5 000	5 000	0
Sektor zemědělství, lesnictví a rybolovu	Podpora drobných zemědělců	5 000	0	5 000
Sektor obnovitelných zdrojů energie	Udržitelné zdroje energie	2 500	0	2 500
Sektor státní správy a občanské společnosti	Přenos zkušeností z transformace státní správy a budování občanské společnosti	5 000	5 000	0
CELKEM Gruzie 2013		29 500	16 111	13 389
Jemen				
Sektor vzdělávání	Podpora zemědělského vzdělávání	4 000	4 000	0
CELKEM Jemen 2013		4 000	4 000	0
Kambodža				
Sektor zdravotnictví	Podpora zdravotnických služeb	5 000	2 000	3 000
Sektor ostatní sociální infrastruktury a služeb	Podpora sociálního rozvoje	4 000	2 000	2 000
Sektor výroby a dodávky energie	Využívání obnovitelných zdrojů na lokální úrovni	6 000	6 000	0
CELKEM Kambodža 2013		15 000	10 000	5 000
Kosovo				
Sektor zásobování vodou a sanitace	Ochrana vodních zdrojů	3 800	3 800	0
Sektor ostatní sociální infrastruktury a služeb	Podpora sociálních služeb	4 500	4 500	0
Sektor vzdělávání	Podpora vzdělávání	4 700	0	4 700
CELKEM Kosovo 2013		13 000	8 300	4 700

sektor	projekty / témata	celkový objem prostředků 2013 dle UV	vysoutěženo na 2013 / pokračující projekty	volné (VŘ dosud nezahájeno / neukončeno)
Moldavsko				
Sektor ochrana životního prostředí	Ochrana životního prostředí	0	0	0
Sektor voda a sanitace	Ochrana a monitoring vodních zdrojů	36 500	7 661	28 839
Sektor ostatní sociální infrastruktury a služeb	Podpora cílené sociální asistence	13 000	3 500	9 500
Sektor zemědělství, lesnictví a rybolovu	Zvyšování konkurenceschopnosti a efektivity zemědělství	12 000	9 000	3 000
Sektor vzdělávání	Rozvoj vzdělávání	8 000	4 975	3 025
Sektor vláda a občanská společnost	Přenos zkušeností z transformace státní správy a budování občanské společnosti	5 500	2 500	3 000
CELKEM Moldavsko 2013		75 000	27 636	47 364
Mongolsko				
Sektor vzdělávání	Systém odborného vzdělávání	4000	4000	0
Sektor ostatní sociální infrastruktury a služeb	Podpora přístupu ke kvalitní zdravotní péči v odlehlých oblastech Mongolska	5000	4400	600
Sektor zásobování vodou a sanitace	Odvoz kalů areál Hargia (Dekonta), Vrty v Erdenetu (Geomin), Rehabilitace vrtů (Vodní zdroje)	20000	5000	15000
Sektor výroby a dodávky energie	Modernizace el. č.4 (Bohemia Müller)	14000	9498	4502
Sektor zemědělství, lesnictví a rybolovu	Kůň převalského (ZOO), Označování zvířat (ČZU), Podpora rostlinné výroby v Dornogobi (ČvT)	5000	2500	2500
Sektor obchodu a dalších služeb	Metrologie (ÚNMZ), Podpora podnikatelského prostředí a ekonomického rozvoje	7000	5000	2000
CELKEM Mongolsko 2013		55000	30398	24602

sektor	projekty / témata	celkový objem prostředků 2013 dle UV	vysoutěženo na 2013 / pokračující projekty	volné (VŘ dosud nezahájeno / neukončeno)
Palestina (bude realizováno formou daru)				
Sektor zásobování vodou a sanitace	Ochrana vodních zdrojů a zajištění přístupu k pitné vodě	5 000	5 000	0
Sektor zemědělství, lesnictví a rybolovu	Zvyšování efektivity zemědělské produkce	2 500	2 500	0
Sektor výroby a dodávky energie	Rozvoj energetické infrastruktury	6 000	6 000	0
CELKEM Palestina 2013		13 500	13 500	0
Srbsko				
Sektor zásobování vodou a sanitace	Ochrana vodních zdrojů	9 000	9 000	0
Sektor zdravotnictví	Podpora zdravotnických služeb	2 000	0	2 000
Sektor výroby a dodávky energie	Posilování energetické účinnosti	6 000	6 000	0
Sektor obchodu a dalších služeb	Podpora malých a středních podnikatelů	5 000	80	4 920
CELKEM Srbsko 2013		22 000	15 080	6 920
Vietnam				
Sektor zásobování vodou a sanitace	Spolupráce při řešení starých ekologických zátěží	3 500	3 500	0
Sektor ostatní sociální infrastruktury a služeb	Podpora trhu práce	2 000	2 000	0
Sektor výroby a dodávky energie	Využívání obnovitelných zdrojů na lokální úrovni	3 000	3 000	0
Sektor průmyslu, těžby surovin a stavebnictví	Podpora efektivního využívání nerostných surovin	5 000	5 000	0
CELKEM Vietnam 2013		13 500	13 500	0
Zambie				
Sektor vzdělávání	Podpora vzdělávání	2 000	1 691	309
Sektor zdravotnictví	Podpora primární zdravotnické péče	4 000	0	4 000
Sektor ostatní sociální infrastruktury a služeb	Podpora sociálních služeb	2 000	2 000	0
Sektor zemědělství, lesnictví a rybolovu	Podpora chovu skotu	4 500	3 597	903
CELKEM Zambie 2013		12 500	7 288	5 212

Příloha č. 2: Abstrakty projektů realizovaných v roce 2013
(Projekty realizované ke dni 1. 1. 2013 – uspořádané dle zemí realizace)

AFGHÁNISTÁN

Podpora praktické výuky v oblasti zemědělské produkce a obchodních dovedností na středních zemědělských školách v Afghánistánu

Identifikační číslo: 05/2012/01
Sektor: vzdělávání
Místo realizace: celostátně
Doba realizace: 2011 – 2013
Druh výběrového řízení: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 12 600 000,- Kč

Projekt Podpora zkvalitňování výuky na středních zemědělských školách reaguje na potřeby snižování chudoby a zkvalitnění zemědělské produkce v Afghánistánu prostřednictvím podpory rozvoje středního odborného vzdělávání v sektoru zemědělství. Na úrovni samotných škol se realizátor snaží o zkvalitňování poskytované výuky prostřednictvím odborných a metodických školení pro pedagogy a zaváděním praktické výuky do škol. Dále jsou zvyšovány kompetence vedoucích pracovníků těchto škol, posilovány jejich manažerské dovednosti a fundraisingové schopnosti. Na systémové rovině se projekt zaměřuje na spolupráci s klíčovými partnery (státní a místní správou, donory, NNO a dalšími aktéry), kterým realizátor předává jedinečné informace z terénu a aktivně se podílí na koordinaci aktivit v sektoru. Tento projekt by měl mít přímý dopad na zhruba 6 000 osob z řad studentů, učitelů a vedoucích pracovníků z 29 škol, přičemž se za dobu realizace počítá s nárůstem zapojených škol až na konečných 50. Proto se projekt také zaměřuje na nastavení funkčního otevřeného strategického systému umožňujícímu celkovou koordinaci práce mezi realizátorem, ministerstvy vzdělávání a zemědělství a středními zemědělskými školami.

Podpora zkvalitňování výuky na středních zemědělských školách

Identifikační číslo: 05/2012/03
Sektor: vzdělávání
Místo realizace: celostátně
Doba realizace: 2012 - 2014
Druh výběrového řízení: dotace
Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.
Celkový rozpočet: 9 000 000,- Kč

Projekt reaguje na potřeby snižování chudoby a zkvalitnění zemědělské produkce v Afghánistánu prostřednictvím podpory rozvoje středního odborného vzdělávání v sektoru zemědělství. Na úrovni samotných škol se projekt snaží o zkvalitňování poskytované výuky prostřednictvím odborných a metodických školení pro pedagogy a zaváděním praktické výuky zejména v nově zřízených školách. Dále se projekt zaměřuje na zvyšování kompetencí vedoucích pracovníků těchto škol – posilování

jejich manažerských dovedností a fundraisingových schopností. Na systémové rovině se projekt zaměřuje na spolupráci s klíčovými partnery (státní a místní správou, donory, NNO a dalšími aktéry), kterým předává jedinečné informace z terénu a aktivně se podílí na koordinaci aktivit v sektoru. Inovativním komponentem je testování a etablování konceptu finančně soběstačných zemědělských škol. Tento přístup kombinuje získávání praktických dovedností studentů prostřednictvím vedení školních farem a generování dalších prostředků pro rozvoj školy.

Podpora afghánského Ministerstva školství v efektivním řízení a monitorování středního zemědělského školství

Identifikační číslo: 05/2012/05

Sektor: vzdělávání

Místo realizace: primárně na centrální úrovni

Doba realizace: 2012 – 2014

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.

Celkový rozpočet: 9 000 000,- Kč

Projekt navazuje na dlouholeté zkušenosti realizátora z působení v oblasti zemědělského vzdělávání v Afghánistánu. V rámci předkládaného projektu reaguje na enormní nárůst počtu středních zemědělských škol a nedostatečnou kapacitu Odboru technického a odborného vzdělávání (DM TVET) v tomto rozsahu zajistit kvalitní zemědělské vzdělávání. Cílem realizovaného projektu je posílit kapacitu DM TVET informovaně řídit zemědělské odborné vzdělávání na centrální i provinční úrovni v Afghánistánu. Toho je dosahováno prostřednictvím školení zástupců DM TVET, nastavení funkčního monitorovacího systému, nastavení minimálních standardů pro vybavení škol a sdílení informací v sektoru odborného vzdělávání.

Podpora rozvoje zpracování zemědělské produkce a drobných živností v okrese Zare

Identifikační číslo: 05/2012/04

Sektor: podpora podnikání, zemědělství

Místo realizace: region Zare

Doba realizace: 2012 – 2014

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.

Celkový rozpočet: 14 000 000,- Kč

Cílem projektu je rozvoj podnikání ve vybrané oblasti za účelem zvýšení příjmů a potravinové bezpečnosti. Cílová oblast je charakteristická svou vyšší nadmořskou výškou, tedy špatnou dostupností a převládajícím pěstováním pšenice, jež tak postrádá svou tržní konkurenceschopnost.

Projekt je zaměřen na diverzifikaci, zefektivnění a zkvalitnění zemědělské produkce a jeho cílem je podpořit podnikání v oblasti druhotného zpracování zemědělské produkce skrze zavedení zpracování produkce s přidanou hodnotou. Projekt se rovněž soustředí na výtěžné aktivity a tím rozšiřuje portfolio současné zemědělské produkce v oblasti.

Zvýšení kvality zemědělské produkce v okrese Zare

Identifikační číslo: 05/2012/02

Sektor: podpora podnikání, zemědělství

Místo realizace: region Zare

Doba realizace: 2012 – 2014

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.

Celkový rozpočet: 14 000 000,- Kč

Projektové aktivity a výstupy mají za cíl zkvalitnit a rozšířit zemědělskou produkci v odlehším distriktu Zare v podhůří Hindukúše tak, aby bylo zajištěno trvalé zlepšení potravinové bezpečnosti v cílové oblasti.

Navzdory velkému potenciálu a stávající poptávce, zůstává hlavní překážkou pro udržitelný růst zemědělské produkce v odlehčích venkovských oblastech nedostatek znalostí zemědělců, což vede k nízké zemědělské produktivitě. Projekt má za cíl představit nové plodiny a techniky v oblasti zemědělství a má za cíl diverzifikovat zemědělskou produkci.

Budování kapacit se zaměřuje na obeznámení se s technologiemi ochrany vody a půdy, jakož i zlepšováním stávající výsadby, sklizně a dalších postupů řízení, např. údržby sadů. Velký potenciál mají pro svou rozmanitost zahradnické produkty a olejniny, které jsou zároveň vhodné pro pěstování v místních klimatických podmínkách.

BOSNA A HERCEGOVINA

Zvýšení produkce mléka v severovýchodní Bosně

Identifikační číslo: CzDA-BA-2010-14-31120

Sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: severovýchodní Bosna (Zvornik, Bijeljina, okolí Tuzly)

Doba realizace: 2010 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Svět jako domov, Ing. Berka, N.O.P.O.Z.M s.r.o, CIRA cz spol. s r. o., Sdružení pro projekt 'Dodávka březích jalovic zemědělcům v severovýchodní Bosně (pod vedením GMP s.r.o), FARMA (USAID a SIDA), Milcom a.s, Prunus Zvornik, CRP

Celkový předpokládaný rozpočet: 30 500 000,- Kč

Současnou prioritou Bosny a Hercegoviny v oblasti zemědělství je dosažení soběstačnosti ve výrobě mléka. Tato země má dostatečné výrobní kapacity ještě z předválečné doby, ale potýká se s nedostatkem čerstvě nadojeného kravského mléka. Polovina farmářů chová jen jednu nebo dvě dojnice a více než 95 % všech farmářů vlastní méně než 30 krav. Díky dotacím od státu je dnes výroba mléka rentabilní, ale rozšířit výrobu je nesnadný úkol – zemědělcům chybí finance i znalosti. Přitom chov zvířat a výroba mléka je většinou jediným zaměstnáním a zdrojem příjmů ve venkovských oblastech.

Česká republika má bosenskými zemědělci co nabídnout - mnohaleté zkušenosti s chovem hospodářských zvířat, podobnými přírodními podmínkami a hlavně zkušenosti s transformací ekonomiky a přípravou na vstup do EU.

Projekt se zaměřuje na ekonomický rozvoj venkovských oblastí severovýchodní Bosny. Cílem projektu je zvýšit výrobu mléka u drobných chovatelů skotu, kteří mají snahu rozšířit svou podnikatelskou činnost a zajistit tak jejich příjmy z prodeje mléka. Chovatelé také získají nové poznatky o správné péči o skot, výživě zvířat a výrobě kvalitního mléka.

Na podzim 2010 proběhlo školení 15 vybraných drobných výrobců mléka v oblasti národních a mezinárodních norem bezpečnosti potravin v Tuzle. Návazně jim byla dodána zemědělská mechanizace pro rostlinnou a živočišnou výrobu tak, aby mohli zvýšit výrobu krmiv, ale také zkvalitnit výrobu mléka v dalším období. Hospodářské družstvo ve Zvorniku získalo cisternu pro soz mléka.

V předchozích fázích realizace se mimo jiné uskutečnily dodávky březích jalovic, dodávky zemědělské mechanizace pro rostlinnou a živočišnou výrobu či vybavení pro uchovávání mléka. Projekt Zvyšování produkce mléka v severovýchodní Bosně je navázán na společný americko-švédský projekt FARMA, jehož experti budou na podzim tohoto roku zajišťovat doplňující školení pro farmáře.

V roce 2013 budou pokračovat dodávky technického vybavení pro drobné zemědělce sdružené okolo neziskové organizace CRP, včetně dodávek březích jalovic. Pro tyto vybrané zemědělce bude také uspořádána odborná školící návštěva v ČR, kde budou seznámeni se způsoby chovu skotu v ČR a získají možnost předávání zkušeností přímo na českých farmách. Dále bude organizováno slavnostní zakončení projektu, kde budou prezentovány výsledky projektu i ZRS ČR.

Zajištění přístupu k pitné vodě v obci Lukavac

Identifikační číslo: CzDA-BA-2011-14-14021

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: Lukavac

Doba realizace: 2011 - 2013/2014

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: MEVOS, spol. s.r.o. (1. fáze)

Celkový předpokládaný rozpočet: 27 000 000,- Kč

Město Lukavac se nachází cca. 80 kilometrů severně od města Sarajevo nedaleko města Tuzla a v blízkosti jezera Modrac. Obec čítá téměř 57 000 obyvatel a má průmyslový charakter. V současné době se zásobování města pitnou vodou realizuje přímo čerpáním vody z jezera Modrac. Společnost, zabývající se těžbou uhlí v blízkosti města, čerpá pro své aktivity rovněž vodu z jezera, přičemž používá svou vlastní úpravnu vody. Upravenou vodu následně distribuuje městu, a to jak domácnostem, tak ostatním průmyslovým a komerčním subjektům ve městě Lukavac. I přesto, že se k úpravě pitné vody používají již zastaralé technologie (50-60 let staré), je tato voda dále využívána pro pitné účely a to i přesto, že neodpovídá nynějším požadavkům na kvalitu pitné vody i jiným hygienickým parametrům. Voda obsahuje v nadměrném množství oxidy manganu a dusíku, což je

způsobeno existujícím těžebním průmyslem v okolí města (některé z průmyslově znečištěných vod jsou vypouštěny do jezera Modrac).

Záměrem obce Lukavac je realizovat nový zdroj pitné vody využívající kvalitní podzemní vody pomocí čtyřech vrtaných studní. Tento nový zdroj pitné vody bude propojen novým vodovodním potrubím s novou úpravnou pitné vody, která bude zásobovat stávající rezervoár „Določaj“ o kapacitě 2x1000m³. Celková potřeba vody pro město Lukavac je 100 l/s.

Realizovaný projekt české ZRS se zaměřuje na realizaci I. fáze zásobování pitnou vodou. Ta zahrnuje realizaci dvou vrtů o kapacitě přibližně 30 l/s, výstavbu sběrného bazénu včetně čerpací stanice, propojovacího potrubí mezi vrtem a sběrným bazénem, vodovodu o délce cca 3 km do úpravný vody. V návaznosti na provedené kroky a zpracovanou studii bude naformulována zadávací dokumentace a uskutečněna VZ pro dodávku technologie úpravný vody, jejíž instalace by se měla začít v druhém pololetí. Realizace projektu přispěje ke zlepšení systému vodního hospodářství v regionu a zlepšení zdravotních a hygienických standardů. Vzhledem k tomu, že první vrt, který realizovala bosenská firma neslňoval evropská kriteria, je nutné začátkem roku 2013 vyhlásit zakázku na další vrt. Poté, co bude tento vrt relizován, bude dokončena první fázi tohoto projektu.

Zlepšení odpadového hospodářství v municipalitách Doboje a Maglaj

Identifikační číslo: CzDA-BA-2011-11-14050

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: municipality Doboje a Maglaj

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: GEOtest, a.s

Celkový rozpočet: 18 000 000,- Kč

Tento projekt se zaměřuje na systém řízení odvozu odpadu. Je očekáváno, že jeho realizace podstatným způsobem přispěje ke zlepšení kvality života cca 100 000 obyvatel obou obcí. Odpadové hospodářství patří mezi prioritní oblast rozvoje Bosny a Hercegoviny na státní i entitní úrovni, což se odráží i ve skutečnosti, že figuruje mezi prioritami programů EU.

V roce 2011 proběhla první etapa realizace projektu, jejíž hlavním náplní byla technologická dodávka zařízení nezbytného pro úspěšný rozvoj odpadového hospodářství v dotčených regionech. V prvním roce realizace byl nastaven systém řízení a managementu projektu, který se osvědčil a proto bude aplikován i v nadcházejících letech.

V roce 2012 se projekt zaměřil na vypracování studie potřebné k žádosti o půjčku u Světové banky, vytvoření potřebných politik nakládání s odpady a černými skládkami či zlepšení technické vybavenosti obou municipalit. Pro rok 2013 je v plánu kromě pokračujících aktivit při přípravě dokumentace pro regionální skládku odpadů, uspořádat v rámci osvětové kampaně soutěž ve sběru papíru a plastu pro školy z Maglaje a Doboje, dále budou pokračovat vzdělávací aktivity pro školy v oblasti nakládání s odpadem a např. i mapování černých skládek v municipalitách.

Využití obnovitelných zdrojů energie pro systém centrálního zásobování teplem v obci Nemila, Bosna a Hercegovina

Identifikační číslo: CzDA-BA-2011-13-23070

Sektor: výroba a dodávky energie

Místo realizace: Nemila (opština Zenica)

Doba realizace: 2011 -2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Sdružení firem „EKO-CZT Nemila“ pod vedením firmy MEVOS spol. s.r.o

Celkový rozpočet: 35 950 000,- Kč

Obec Nemila, která se nachází nedaleko města Zenica, trpí během topné sezóny značným znečištěním vzduchu způsobeným exhalacemi z individuálních tepelných zdrojů jednotlivých budov, používajících k vytápění tradiční pevná paliva. V souvislosti s poškozováním životního prostředí tímto dochází k ohrožení zdravotního stavu populace, spojeného se zvýšeným výskytem onemocnění horních cest dýchacích a dalších souvisejících chorob.

Nahrazení individuálních zdrojů tepla centrálním přispěje ke značnému snížení znečištění ovzduší, spojenému se širokou škálou pozitivních dopadů v oblasti (zdravotní, ekologické, zlepšení turistické přitažlivosti místa atd.). V roce 2013 je v plánu slavnostní zahájení provozu kotelny na biomasu i rozšíření projektu o připojení zájemců o CZT v rámci takzvané severní větve.

Rozvoj kapacit v oblasti cévní chirurgie ve vybraných zdravotnických zařízeních v Bosně a Hercegovině

Identifikační číslo: CzDA-BA-2012-1-12191

Sektor: zdravotnictví

Místo realizace: Sarajevo, Banja Luka

Doba realizace: 2012 - 2013

Realizátor: probíhá výběrové řízení

Plánovaný rozpočet: 16 000 000,- Kč

Projekt Rozvoj kapacit v oblasti cévní chirurgie ve vybraných zdravotnických zařízeních v BiH navazuje na předchozí projekty české zahraniční rozvojové spolupráce zaměřující se na zvýšení kapacit a znalostí cévních chirurgů v Bosně a Hercegovině. V době před realizací tohoto projektu se bosenská strana potýkala s nepřekonatelnými problémy, především ve věci zastaralého vybavení operačních sálů nespĺňujících základní modernizační standardy, nedostatku chirurgického vybavení potřebného pro provádění cévních operací či velkým počtem pacientů neschopných zaplatit si za prováděné operace.

Pokračování programu ve formě dalšího projektu má přispět především k další vybavenosti operačních sálů u dvou vybraných pracovišť, jež by umožnila provádět větší počet operací než doposud, či vyškolení chirurgického personálu a zdravotních sester v moderních chirurgických postupech. V průběhu realizace projektu tak budou realizovány dvě klíčové aktivity: 1) dodávka vybavení operačních sálů a 2) stáže bosenských lékařů/lékařek a specializovaných zdravotních sester. V roce 2013 je v plánu pokračovat se školením pro bosenské lékaře v ČR a je také v plánu opětovné vyhlášení zakázky na dodávku vybavení pro operační sály.

Podpora aplikace zásad volného pohybu zboží a zvýšení bezpečnosti výrobků zaváděných na trh v Bosně a Hercegovině

Identifikační číslo: CzDA-RO-BA-2012-2-15110

Sektor: státní správa a občanská společnost

Místo realizace: Sarajevo a další oblasti Bosny a Hercegoviny

Doba realizace: 2012 – 2013/14

Realizátor: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ)

Plánovaný rozpočet: 6 000 000,- Kč

K 1. lednu 2012 Bosna a Hercegovina transponovala množství nových technických direktiv EU, nicméně pro testování implementace a funkčnosti těchto direktiv jí chybějí nutné kapacity a technické vybavení laboratoří. Existující laboratoře nemají dostatečné kapacity a akreditaci, aby dostávaly závazkům plynoucím z transponování legislativy. Cílem projektu je proto pomoci při zlepšování současného nevyhovujícího stavu v oblasti budování infrastruktury zkušebnictví a kvality v Bosně a Hercegovině, a to především po stránce poskytnutí potřebného know-how, tak i po stránce materiálně-technického zázemí (vybavení zkušebních laboratoří technikou).

Projekt je zaměřen na postupné vybudování sítě subjektů zkušebnictví odpovídající úrovni srovnatelné se subjekty působícími v zemích EU tak, aby dosahovaly výsledků použitelných v zemích EU. Krokem k dosažení tohoto záměru je získání akreditace vybraných zkušeben (laboratoří) v Bosně a Hercegovině. V roce 2013 je v plánu připravit vybrané bosenské laboratoře pro certifikaci v oblasti stavebních materiálů.

Posilování kapacit veterinárních laboratoří a inspekčních veterinárních služeb v rámci NRMP

Identifikační číslo: CzDA-RO-BA-2012-4-15110

Sektor: Státní správa a občanská společnost (Zemědělství a rybolov)

Místo realizace: Bosna a Hercegovina

Doba realizace: 2012 - 2013

Realizátor: Státní veterinární ústav Praha

Celkový předpokládaný rozpočet: 4 067 000,- Kč

Bosna a Hercegovina v současnosti nemá možnost exportovat většinu zemědělských výrobků živočišného původu (jakými jsou například mléčné výrobky, med, maso a další) do Evropské Unie. Důvodem je neplnění některých požadavků EU v oblasti kontroly bezpečnosti a kvality potravin v BaH. Zároveň lze očekávat, že tento problém bude dále prohlouben, jakmile Chorvatsko, coby největší a nejvýznamnější obchodní partner BaH, vstoupí v zřejmě v brzké době do EU.

Aby mohl třetí stát vyvážet do zemí EU, musí prokázat plnění všech relevantních požadavků předložením Národního plánu monitoringu residuí (NRMP) a následně musí úspěšně projít evaluací, kterou přímo na místě provede Potravinový a veterinární úřad EU. V současnosti je však v BaH velmi málo akreditovaných laboratoří pro kontrolu residuí a úroveň kvality inspekčních veterinárních služeb je také nedostatečná.

Tento projekt přispívá k odstranění překážek exportu produktů živočišného původu do EU prostřednictvím posilování kapacit státních veterinárních laboratoří a inspekčních veterinárních služeb zapojených do implementace NRMP v souladu se standardy EU. Cíle bude dosaženo zvýšením kapacit a kompetencí relevantních institucí, prostřednictvím školení, konzultační podpory a supervize zaměstnanců čtyř vybraných laboratoří v analýze reziduí. Laboratoře budou dále podpořeny v zavádění nových analytických metod a bude jim také poskytnuta technická podpora s procesem akreditace. Zlepšení inspekčních veterinárních služeb bude dosaženo posílením kapacit odpovědných institucí, proškolením bosenských školitelů veterinárních inspektorů (ze Státní veterinární kanceláře BaH, či inspektorátů na úrovni entit) a následnou organizační a odbornou podporou školení veterinárních inspektorů v BaH. V rámci projektu bude také kladen důraz na posílení celkové podpory implementace NRMP ze strany relevantních státních institucí. Implementace projektu bude tedy probíhat za úzké spolupráce se Státní veterinární kanceláří Bosny a Hercegoviny a dalšími kompetentními státními institucemi, odpovědnými za implementaci NRMP.

Koordinaci na místě a finanční management projektu na straně bosenských partnerů zajistí zástupci projektu FARMA (společný projekt švédské rozvojové agentury SIDA a americké rozvojové agentury USAID), za finančního přispění *US donors challenge fundu*. V roce 2013 budou kromě všech pokračujících aktivit také zaváděny nové analytické metody kontroly reziduí v Bosně a Hercegovině. Tyto metody jsou potřebné k získání akreditace.

ETIOPIE

Dlouhodobý přístup k vodě v okrese Alaba

Identifikační číslo: 02/2011/03

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: Alaba Special Woreda

Doba realizace: 2011 -2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.

Celkový rozpočet: 6 000 000,- Kč

Projekt se zaměřuje na zefektivnění stávajícího systému správy vodních zdrojů v Alaba Special Woreda v Etiopii s cílem, aby nově nastavený systém fungoval i po skončení projektu efektivněji a pružněji, a to bez navyšování stávajících prostředků od státní správy či bez externí podpory ze zahraničí.

Projekt se v první polovině trvání zaměří na posílení kapacity vodního úřadu Alaba Special Woreda a zavedení modelové správy vodních zdrojů v 10 kebelích, která bude posléze rozšířena na všech 40 kebelích, kde jsou hlubinné vrty. Tím, že bude nastaven logický a ekonomicky funkční systém vyplňující hlavní mezery existující správy, bude dosaženo dlouhodobě udržitelné správy vodních zdrojů.

Zvýšením schopnosti Alaba Special Woreda spravovat existující vodní zdroje očekáváme příznivý dopad na zvýšení poměru trvale fungujících vodních zdrojů a zkrácení doby mezi poruchou a opravou, což povede ke zlepšení přístupu k nezávadné vodě pro obyvatele.

Zvyšování dostupnosti a kvality odborného vzdělání v sektoru kožedělnictví v Etiopii

Identifikační číslo: 02/2011/08

Sektor: vzdělávání

Místo realizace: Addis Abeba, Awassa

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.

Celkový rozpočet: 9 000 000,- Kč

Projekt je zaměřený na vzdělávání v oblasti kožedělné výroby v Etiopii. Cílem projektu je zvýšit dostupnost, kvalitu a relevanci technického a obchodního školení v oboru kožedělné výroby ve městech Addis Abeba a Awassa a v jejich spádových oblastech, projekt má 4 výstupy: 1) střední odborná škola TVET v Awasse bude nově poskytovat odborný kurz v oblasti kožedělné výroby, 2) kvalitní kurzy kožedělné výroby a souvisejících podnikatelských aktivit, speciálně adaptované pro podmínky a zdroje dostupné místním drobným podnikatelům, jsou dostupné ve městech Addis Abeba a Awassa, 3) absolventi kurzů jsou podpořeni v rozvoji svého drobného podnikání, a konečně 4) odborné a technologické kapacity nevládní organizace Cheshire Services Ethiopia ve výrobě ortopedické obuvi jsou posíleny a tato NNO umožní lidem s postižením projít intenzivním školením.

Rozvoj kožedělného průmyslu prostřednictvím drobných živnostníků a malých podniků je jednou z prioritních oblastí etiopské vlády. Odborné vzdělávání však dosud tento trend zcela nereflexuje či nabízí pouze omezené možnosti vzdělávání v této oblasti. Např. v celém Regionu jižních národů a národností ani jedno z 20 odborných učilišť TVET neposkytuje učňovský obor v oblasti kožedělné výroby. Projekt zefektivní existující kurzy pro drobné podnikatele i nezaměstnané a rozšíří nabídku a zlepší kvalitu kurzů v Addis a Awasse. Projekt také přispěje k vyšší a kvalitnější výrobě ortopedické obuvi pro děti a lidi s postižením a posílí šance lidí s postižením najít uplatnění na pracovním trhu.

Zvyšování kvality a relevance vzdělávání na základních a vyšších školách v Etiopii

Identifikační číslo: 02/2011/02

Sektor: vzdělávání

Místo realizace: Addis Abeba, region Amhara, SNNPR

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.

Celkový rozpočet: 11 000 000,- Kč

Projekt se soustředí na zvýšení kvality vzdělání v Etiopii prostřednictvím šíření moderních vyučovacích metod mezi základní a vyšší vzdělávací instituce. Navazuje tak na předchozí aktivity, v rámci kterých mimo jiné etiopské Ministerstvo školství autorizovalo Manuál moderních vyučovacích metod (MVM) vytvořený společností Člověk v tísni jako součást vládního programu zvyšování kvalifikace učitelů v uplynulých letech.

Projektová logika vychází z autentické potřeby revidovat stávající metodu výuky, učinit ji srozumitelnější a významnější pro reálný život žáků, aby byli schopni samostatně řešit problémy a dále své znalosti rozvíjet. Projekt bude nadále pokračovat ve školení učitelů základních škol v MVM. Nově budou do projektu zahrnuty v rámci školení i vyšší pedagogické školy, pro něž budou vyvinuty speciálně adaptované MVM moduly.

Realizátor v rámci projektu aktivně pokračuje ve spolupráci s Ministerstvem školství na federální i regionální úrovni, usiluje o šíření moderních vyučovacích metod (MVM) do dalších regionů a pomáhá zvyšovat efektivitu implementace programů pro zvyšování kvality vzdělání skrze poskytnutí intenzivního školení v moderních vyučovacích metodách pro vybrané experty federálních a regionálních oddělení Ministerstva školství, kteří pak budou disponovat znalostmi potřebnými k nezávislému šíření MVM v rámci vládních programů jako např. CPD či ELIP.

Geograficky je projekt soustředěn na venkovské i městské oblasti regionů Amhara a SNNPR, část aktivit probíhá v hlavním městě Addis Abebě.

Podpora drobných zemědělců a zemědělského vzdělávání v okresech Damboya a Alaba, SNNPR

Identifikační číslo: 02/2011/04

Sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: Okres Alaba, Alaba Special Woreda, okres Damboya, zóna Kembata Tembaro, SNNPR

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.

Celkový rozpočet: 10 250 000,- Kč

Projekt se soustředí na podporu vládních struktur, jejichž cílem je rozvoj zemědělských postupů a infrastruktury tak, aby se snížila závislost místních obyvatel na externí pomoci. Projekt sleduje dva hlavní směry intervence – zvýšení efektivity a poradenských služeb vybraných Farmářských školících center (FTC) v osmi kebelích a podporu efektivnějšího zemědělství zdejších drobných farmářů. Drobní farmáři jsou podpořeni prostřednictvím rozvojových agentů, kteří pracují v příslušných školících centrech nebo prostřednictvím zemědělských kooperativ či svépomocných skupin, jejichž jsou členy. Úspěšná implementace projektu přispívá k etablování FTC coby funkčních poradenských center a tím i ke stabilizaci a rozvoji zemědělské situace v okresech Alaba (Alaba Special Woreda) a Damboya (Kembata Tembaro).

Podpora zemědělských živností a udržitelného nakládání s přírodními zdroji v zóně Sidama

Identifikační číslo: 02/2011/06

Sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: Okresy Shebedino a Awassa Zuria, zóna Sidama, SNNPR

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.

Celkový rozpočet: 11 000 000,- Kč

Oblast Sidama se dlouhodobě potýká – tak jako prakticky celá Etiopie – s přelidněním, dopady extenzivního zemědělství, deforestací, přepásáním rozsáhlých ploch v krajině a následnou erozí, které jsou důsledkem špatného nakládání s přírodními zdroji. Situace je o to vážnější, že je stále většinová část obyvatelstva na čerpání těchto přírodních zdrojů životně závislá.

Předkládaný projekt navrhuje řešení problematiky managementu přírodních zdrojů celkem v 8 kebelích wored Shebedino a Awassa Zuria, a to komplexním přístupem, který počítá jednak s přímými aktivitami, které mají zasahovat a zlepšovat situaci na územích a plochách vážně postižených deforestací a erozí a v dalších výstupech pak podporuje alternativní zdroje obživy a energie pro místní obyvatelstvo tak, aby se přímá závislost na přírodních zdrojích výhledově snížila.

Základními komponenty tak jsou vedle přímého zalesňování a protierozních opatření i nastavení alternativního managementu pastvin, introdukce alternativních zdrojů krmiva a energie a diverzifikace zemědělských a řemeslných komodit, které mají obyvatelstvu poskytnout nové zdroje příjmu. Současné výrobní kapacity pak navrhovaný projekt zefektivní zlepšením odbytu stávajících zemědělských a řemeslných komodit.

Drtivá většina navržených aktivit vychází z předchozích zkušeností a strategií, které jsou v Etiopii známé a vyzkoušené a jsou plně komplementární s místními strategiemi a plány. Všechny aktivity pak budou implementovány v přímé součinnosti s místními úřady tak, aby byla zajištěna maximální udržitelnost.

Podpora kvality a rozsahu poradenských služeb ve woredě Angacha, zóna Kembata Tembaro

Identifikační číslo: 02/2011/05

Sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: Woreda Angacha, zóna Kembata Tembaro, SNNPR

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Česká zemědělská univerzita v Praze

Celkový rozpočet: 9 737 500,- Kč

Projekt přispívá k řešení jedné z hlavních překážek rozvoje zemědělství v Regionu jižních národů. Nedostatečné poradenské služby zpomalují šíření vhodných zemědělských praktik mezi drobné zemědělce, kteří tak pokračují v neudržitelném hospodaření a prohlubují současné environmentální problémy zemědělské krajiny, zejména nízkou úrodnost půdy. Poradenství v oblasti se potýká s nedostatkem lidských zdrojů a jejich nízkou kvalitací.

Projekt se geograficky zaměřuje na zónu Kembata Tembaro, ve které byla ve spolupráci s Administrací zóny vybrána woreda Angacha. Projekt si klade za cíl posílit kapacity poradenských služeb z hledisek zvýšení rozsahu a zkvalitnění poradenských služeb. Bude vypracována analýza současného stavu poradenských služeb v zóně, která bude sloužit nejen pro projektové účely, ale i jako podklad pro vytvoření dlouhodobé strategie rozvoje poradenství. Ve woredě Angacha bude vybráno pět stávajících poradenských center, které budou posíleny z hlediska kapacit lidských zdrojů prostřednictvím série školení s aktuálními tématy a z hlediska demonstračního zázemí, které bude soustředěno na aplikaci vhodných udržitelných zemědělských systémů a technologií. U jednoho poradenského bude založeno a provozováno Centrum zpracování zemědělských produktů. Z řad absolventů středních zemědělských škol v Dilla a Sodo budou rekrutováni a vyškoleni v oblasti zpracování zemědělských produktů tři střední technici, kteří budou pracovat v Centru zpracování zemědělských produktů a dále školit poradce v ostatních woredách zóny a drobné zemědělce.

Projekt bude usilovat o vznik Memoranda mezi Administrací zóny Kembata Tembaro týkající se dlouhodobé spolupráce mezi Administrací a školami v oblasti poskytování lidských zdrojů na úrovni středních techniků pro poradenské služby a možnosti využívání Centra pro zpracování zemědělských produktů studenty škol a zvýšení tak jejich praktických kompetencí.

Relevance implementovaných technologií zpracování zemědělských produktů a udržitelných zemědělských systémů bude podepřena výsledky analýzy současné situace v této oblasti. Vhodné udržitelné systémy a technologie budou následně zavedeny mezi drobné zemědělce, kteří rovněž budou vyškoleni.

Zajištění potravní soběstačnosti domácností prostřednictvím integrovaného řízení vodních zdrojů

Identifikační číslo: 02/2011/07

Sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: Kachabirra Woreda, zóna Kembata Tembaro, SNNPR

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Charita Česká republika

Celkový rozpočet: 11 000 000,- Kč

Rozvojovým záměrem projektu je přispět k podpoře udržitelného nakládání s přírodními zdroji a podpořit potravní soběstačnost drobných zemědělců prostřednictvím integrovaného řízení vodních zdrojů (Integrated Watershed Management - IWM) založeného na aktivním zapojení místní cílové

skupiny. Integrované řízení vodních zdrojů poskytuje komplexní rámec pro komplexní udržitelnost přírodních zdrojů v životě místních komunit.

Projekt cílí na posílení snahy místních komunit v oblasti správy přírodních zdrojů, které jsou součástí intenzivního úsilí o dosažení udržitelné potravní soběstačnosti. Toto úsilí bude doprovázeno vybudováním dostatečných kapacit místních farmářů v oblasti integrované správy vodních zdrojů a podporou rozvoje zdrojů obživy, které budou komplementární ke snaze o ochranu přírodních zdrojů. Cílovou skupinou budou domácnosti chudých a velmi chudých zemědělců ve vybraných povodích woredy, kteří nejvíce pocítují důsledky výše popsaných problémů.

Zavedení udržitelného systému zásobování pitnou vodou v malých městech zóny Sidama SNNPR, Etiopie

Identifikační číslo: CzDA-ET-2011-15-14031

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: zóna Sidama, SNNPR

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Sdružení „Sidama Water Supply“ firem Ircon s.r.o., Aquatest a.s. a GEOTest a.s.

Celkový rozpočet: 27 578 544,- Kč

Cílem projektu je zlepšit zásobování pitnou vodou, řízení vodních zdrojů a podpořit hygienické návyky obyvatel ve vybraných oblastech zóny Sidama. Konečnými příjemci projektu budou obyvatelé malých měst (administrativních center jednotlivých wored), zaměstnanci místní správy vodních zdrojů a pracovníci údržby vodních zdrojů.

Výstupy projektu zahrnují: vyhotovení pěti nových vrtaných studní, vybudování distribuční sítě a odběrných míst, posílení kapacit pracovníků místní správy a údržby vodních zdrojů a také provedení osvětové kampaně v oblasti správných hygienických návyků pro obyvatele vybraných wored. Partnerem projektu je *Sidama Zone Water Bureau*.

Rozvoj kapacit v oblasti environmentální geologie - mapování georizik včetně hydrogeologických podmínek v oblastech Dila a Hosaina, Etiopie

Identifikační číslo: CzDA-RO-ET-2012-1-74010

Sektor: prevence katastrof a připravenosti na jejich řešení

Místo realizace: Stát jižních národů, národností a lidu a Oromia (Awassa), oblast Dila a Hosaina

Doba realizace: 2012-2014

Realizátor: Česká geologická služba

Celkový rozpočet: 12 000 000,- Kč

Projekt navazuje na předchozí projekt zahraniční rozvojové spolupráce, jehož cílem byl rozvoj a ochrana vodních zdrojů v oblasti západních aridních nížin a přilehlých částí etiopské náhorní plošiny.

Záměrem projektu je navázat spolupráci v oblasti prevence katastrof a připravenosti na jejich řešení, zvláště pak při ochraně půdy před erozí a ochraně zdrojů vody a ostatních přírodních surovin. Projekt podporuje snahu etiopské vlády umožnit svým obyvatelům a organizacím zlepšit své životní podmínky a zvláště snížit chudobu svými vlastními silami prostřednictvím rozvoje kapacit v oblasti inženýrské geologie, hodnocení geologických rizik a hydrogeologie, což přispívá i k ochraně životního prostředí a udržitelnému využívání přírodních zdrojů Etiopie.

Mezi cíle projektu proto patří zvýšení efektivity práce Geologické služby Etiopie (GSE), již bude dosaženo zvýšením odborné kvalifikace zaměstnanců a zlepšením materiálního vybavení GSE pro samostatné provádění obdobné činnosti po ukončení projektu. Projekt je zaměřen zejména na předávání odborných zkušeností v oblastech editace souboru inženýrsko-geologických a hydrogeologických map, kompilací jednotlivých listů map v rámci edice map, prezentace vytvořených map a jejich interpretace pro praktické používání. Pro zvýšení materiálního vybavení je ze strany GSE připraven seznam vybavení, které je v rámci projektu postupně předáváno příjemci.

GRUZIE

Podpora prevence a včasného odhalení rakoviny u žen v oblastech Samegrelo a Shida Kartli II.

Identifikační číslo: CzDA-GE-2010-5-12191

Sektor: zdravotnictví

Místo realizace: Provincie Samegrelo a Shida Kartli

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Charita Česká republika

Celkový rozpočet: 10 937 614,- Kč

Projekt navazuje na pilotní fázi z roku 2010. Projekt je zaměřen na podporu prevence a včasného odhalení rakoviny prsu a děložního čípku u žen žijících v regionech Samegrelo a Shida Kartli. Obě tyto provincie jsou vedle Tbilisi nejvíce zatížené pobytem vnitřně vysídlených uprchlíků (IDPs) v důsledku ozbrojených konfliktů v Gruzii. Cílem projektu je zvýšit všeobecné povědomí o problematice rakoviny a přispět ke včasnému odhalení rakoviny prsu a děložního čípku prostřednictvím vyškolení personálu vesnických poliklinik a pravidelných návštěv mobilní vyšetřovny, v níž se mohou ženy nechat vyšetřit. Projekt byl připravován ve spolupráci s Ministerstvem zdravotnictví, práce a sociálních věcí Gruzie. V roce 2012 bylo teritoriální pokrytí projektu rozšířeno o nové vesnice a spuštěna aktivita psychologické podpory pacientek s pozitivním nálezem rakoviny a projekt se také více integroval do vládní kampaně na prevenci onkologických onemocnění – v tomto duchu se předpokládá pokračování projektu i v roce 2013.

Posílení připravenosti Gruzie na extrémní výkyvy počasí

Identifikační číslo: CzDA-GE-2011-8-41050

Sektor: obecná ochrana životního prostředí

Místo realizace: Gruzie, území pod kontrolou gruzínské vlády

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: ČHMÚ, Glomex MS, Aquatest a.s.

Celkový rozpočet: 12 722 205,- Kč

Projekt významně přispívá k připravenosti Gruzie na extrémní klimatické výkyvy pomocí rozšíření a modernizace stávající meteorologické a hydrologické monitorovací sítě NEA (National Enviromental Agency). Přidanou hodnotou projektu je transfer znalostí z České republiky, která je garantována účastí Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) na některých projektových aktivitách. Tento přenos znalostí je zvláště cenný pro použití relační databáze pro meteorologii a hydrologii. Hlavním výsledkem projektu je posílení kapacity NEA v oblasti předvídání meteorologických a hydrologických ohrožení v Gruzii za účelem snížení nebo zmírnění negativních dopadů těchto pohrom. Zvýšení kapacit NEA se týká především zvýšení počtu monitorovacích bodů, jež povede k souvislému toku aktualizovaných a spolehlivých dat, dále projekt umožní ukládání a analýzu takto získaných dat, které ve výsledku poskytnou včasnou přípravu přesných předpovědí a varování. Projekt je v Gruzii hodnocen jako významný příspěvek v oblasti Disaster Risk Reduction (DRR).

V roce 2012 proběhla dodávka meteorologických stanic, hydrologického softwaru včetně zaškolení a nezbytného hardwaru. Dále byly vykonány přípravné stavební práce pro hydrologickou i meteorologickou síť stanic. V rámci projektu dále bylo v druhé polovině roku 2012 zahájeno budování sítě automatických hydrologických stanic a byla uskutečněna dodávka ultrazvukového měřicího přístroje ADCP. V roce 2013 poskytne ČHMÚ software na zpracování meteorologických dat a s tím související školení. Zároveň bude v roce 2013 zkušebně zprovozněna hydrologická i meteorologická síť. Na základě poznatků ze zkušebního provozu budou vypracována doporučení ve spolupráci s ČHMÚ a obě sítě budou uvedeny do plného provozu.

Energie z obnovitelných zdrojů energie pro chráněné území – Gruzie, Thušsko

Identifikační číslo: CzDA-GE-2010-11-23067

Sektor: výroba a dodávky energie

Místo realizace: Thušsko, provincie Kacheti

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Glomex MS

Celkový rozpočet: 6 446 000,- Kč

Projekt navazuje na předchozí intervenci v rámci mimořádné humanitární a rekonstrukční pomoci ČR po válce v roce 2008. Projekt pomůže zlepšit životní podmínky obyvatel v odloučeném regionu Thušsko, který je od jihu izolovaný od nížinných oblastí hřebenem Kavkazu a ze severu autonomními republikami Ruské federace Dagestán a Čečensko. Cílem projektu je zavedení udržitelných technologií výroby elektřiny (solárních panelů na výrobu elektřiny a kolektorů ohřev vody) ve prospěch místních obyvatel v prostoru chráněné oblasti. Projekt byl připravován ve spolupráci s Agenturou pro chráněná území zřízenou Ministerstvem životního prostředí Gruzie a okresní samosprávou Achmeta. Projekt je komplementární vůči projektům podpořeným USAID a funkčně propojen s projektem Evropské komise.

Lidé s postižením: Přirozená a respektovaná skupina společnosti

Identifikační číslo: 07/2012/05

Sektor: Ostatní sociální infrastruktura a služby

Místo realizace: Tbilisi, Gruzie

Doba realizace: 2012 - 2014

Realizátor: Charita Česká republika

Celkový rozpočet: 5 864 836,- Kč

Projekt se zaměřuje na situaci osob s postižením, přesněji na omezení diskriminačního přístupu a snížení společenského tabu. Dále projekt upozorňuje na nízkou integraci osob s postižením do společenského a pracovního procesu.

Prvním cílem projektu je zvýšit povědomí o lidech s postižením u státních institucí, zaměstnavatelů a široké veřejnosti a vytvořit podmínky pro potřebné změny v legislativě tak, aby přispěly ke zlepšení podmínek pro zaměstnávání lidí s postižením. Cíl bude dosažen prostřednictvím rozsáhlé informační kampaně a práce expertní skupiny. Výstupem bude Koncepce zaměstnanosti osob s postižením, která bude předána relevantnímu ministerstvu vlády Gruzie. Druhým cílem je usnadnit pracovní vztahy a procesy mezi zaměstnavateli a lidmi s postižením. Tohoto cíle bude dosaženo pomocí školení sociálních pracovníků ve specifikách práce s cílovou skupinou osob s postižením a facilitace pracovního vztahu mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem s postižením. Dále vznikne online databáze pracovních příležitostí pro lidi s postižením, která bude předaná magistrátu Tbilisi. Projekt byl zahájen v květnu 2012 – proběhla příprava informační kampaně, byl zahájený nábor sociálních pracovníků a proběhlo ustanovení pracovní skupiny expertů. V roce 2013 bude v rámci projektu zahájené školení zaměstnavatelů.

Podpora ohrožené mládeže a mnohočetných a neúplných rodin ve vybraných regionech západní Gruzie

Identifikační číslo: 07/2012/04

Sektor: Ostatní sociální infrastruktura a služby

Místo realizace: město Kutaisi a okresy Tskaltubo a Tkibuli, provincie Imereti

Doba realizace: 2012 - 2014

Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.

Celkový rozpočet: 6 737 496,- Kč

Projekt svým zaměřením na práci s mnohočetnými a neúplnými rodinami, dětmi a mládeží v odloučených komunitách a v tíživé životní situaci reaguje na aktuální potřeby vybraného regionu západní Gruzie. Dále navazuje a doplňuje probíhající vládní reformu systému péče o děti a jejich zapojení se do společnosti i na priority zastupitelstva kraje Imereti a města Kutaisi, které se ve svém programu zaměřuje na podporu nejchudších rodin žijících v odloučených komunitách.

Pro realizaci projektu bylo vybráno město Kutaisi a okres Tskaltubo a Tkibuli. Hlavními výstupy projektu budou jednak posilování kapacit místních úřadů poskytující sociální služby ohroženým skupinám a realizující programy zaměřené na ekonomický rozvoj regionu, dále na zvyšování

povědomí o problémech ohrožených skupin obyvatelstva mezi širokou veřejností a její zapojení se do řešení těchto problémů. V neposlední řadě projekt nabídne přímou podporu vybraným ohroženým skupinám prostřednictvím rekvalifikačních kurzů a nově založených sociálních podniků.

Projekt byl zahájený v červnu 2012 – proběhly zahajující aktivity, tj. příprava mediální kampaně a školení. V roce 2013 budou pokračovat intervence ve prospěch cílové skupiny, zejména rekvalifikační kurzy.

Centrum denních služeb pro seniory v regionu Khashuri

Identifikační číslo: 07/2012/06

Sektor: Ostatní sociální infrastruktura a služby

Místo realizace: okres Khashuri, provincie Šida Kartli

Doba realizace: 2012 - 2014

Realizátor: Organizace pro pomoc uprchlíkům

Celkový rozpočet: 4 303 000,- Kč

Projekt vznikl na základě analýzy potřeb uskutečněné ve spolupráci se samosprávou okresu Khashuri. Záměrem je přispět ke zlepšení kvality a důstojnosti života seniorů-uprchlíků, kterých ve vybraném okrese žije v provizorních podmínkách několik stovek. Cíle projektu budou naplňované pomocí služeb sociální péče. Konkrétně jde o zřízení Centra denních služeb s hygienickým zázemím, půjčovnou kompenzačních a rehabilitačních pomůcek, dostupnými službami a aktivizačním programem podporujícím soběstačnost seniorů. Projekt zajišťuje přenos principu denních stacionářů pečovatelské služby, který funguje v ČR. Projekt má dále za cíl zvýšení povědomí seniorů o jejich právech a posílení mezigenerační solidarity. V roce 2013 bude centrum denních služeb poskytovat služby seniorům.

Zavádění oboru adiktologie do vzdělávacího systému Gruzie

Identifikační číslo: GE/07/2012/07

Sektor: Státní správa a občanská společnost

Místo realizace: Tbilisi, Gruzie

Doba realizace: 2012-2013

Realizátor: 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze (1. LF UK v Praze)

Rozpočet na rok 2012: 1 593 338,- Kč

Projekt je realizován ve spolupráci s USAID v rámci „Emerging Donors Challenge Fund“, americká strana platí přibližně stejnou částku jako ČRA. Místním partnerem projektu je Union Alternative.

Záměrem projektu je zlepšení gruzínských odborných kapacit v oboru adiktologie. Cílem projektu je vytvořit kulturně senzitivní moduly pro vzdělávání v oboru adiktologie ve dvanácti různých oblastech, a to včetně monitorování a analýzy drogové situace (dle standardů EU). Projekt se zaměří na vytvoření curricula vysokoškolského studijního oboru adiktologie, které bude vycházet ze vzdělávacích modulů vyvinutých v rámci výuky oboru adiktologie na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Tyto moduly však budou revidovány a adaptovány na gruzínské podmínky, aby došlo k naplnění vzdělávacích potřeb v daném prostředí. Mezi další cíle projektu patří nastavení systému

celoživotního vzdělávání pro profesionály pracující v adiktologických službách a institucionalizace univerzitního výzkumného pracoviště pro mezioborový výzkum a monitoring v oblasti adiktologie.

Realizace projektu začala v roce 2012, v červenci bylo v Tbilisi podepsáno MoU mezi ČRA a USAID o společné realizaci projektu. Odborníci již od začátku září pracují na dokončení prvního draftu curricula a tři univerzity podepsaly dohodu o spolupráci. Na konci listopadu 2012 proběhla v Praze školení gruzínských odborníků. V roce 2013 bude dokončené a otestované curriculum v rámci letní školy adiktologie v Tbilisi.

Zvýšení efektivity řízení Jeskynní chráněné oblasti Imereti (ICPAs)

Sektor: Státní správa a občanská společnost

Místo realizace: Imereti

Doba realizace: 2012-2013

Realizátor: Správa jeskyní České republiky

Rozpočet na rok 2012: 300 000,- Kč

Záměrem projektu realizovaného za účelem socio-ekonomického rozvoje regionu Imereti je pomoc zvýšit efektivnost řízení jeskyní, včetně péče o jeskynní systémy. Specifickým cílem projektu je zlepšení správy a provozu jeskyní, prostřednictvím vytvoření metodického dokumentu pro organizaci a řízení. Vzhledem k tomu, že zaměstnanci chráněného území nemají dostatečné znalosti a zkušenosti v údržbě nově vytvořených moderních infrastruktur, ani v ochraně jeskynních útvarů, je jednou z priorit i budování a zvyšování jejich odborných znalostí.

Efektivní řízení chráněného území zaměřené na ochranu a prezentaci rarit, spolu s rozvojem ekoturismu šetrného k životnímu prostředí by se měly stát prostředkem pro rozvoj místních malých a středních podniků nabízejících servisní služby pro potenciální návštěvníky.

Realizace projektu probíhá od roku 2012, první cesta českých expertů ze Správy jeskyň proběhla ke konci roku 2012, v roce 2013 proběhne návštěva gruzínských zaměstnanců v ČR.

Příprava plánu péče pro chráněnou krajinnou oblast Thuško

Identifikační číslo: CzDA-RO-GE-2012-3-41010

Sektor: Státní správa a občanská společnost

Místo realizace: Akhmeta, Thuško

Doba realizace: 2012-2013

Realizátor: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK)

Celkový rozpočet: 2 378 380,- Kč

Projekt Příprava plánu péče pro chráněnou krajinnou oblast Thuško navazuje na již ukončené i na stále probíhající projekty v gesci České rozvojové agentury, určené pro obyvatele regionu Thuško. Projekt rovněž navazuje i na aktivity dalších donorů působících v dané oblasti, např. UNDP financovaný projekt přípravy plánu péče pro národní park Thuško nebo na projekt rozvoje chráněných území financovaný USAID.

Cílem projektu je vytvoření plánu péče pro chráněnou krajinnou oblast Thušsko a dále vytvoření směrnice pro tvorbu plánů péče obecně. V rámci projektu proto proběhne sběr dat a práce s komunitou, analýza získaných dat, školení a další vzdělávací aktivity. Je plánována cesta několika expertů z ČR do Gruzie a také studijní pobyt několika vybraných gruzínských partnerů v ČR. Hlavním partnerem projektu na gruzínské straně je okresní samospráva Akhmeta, jež je zřizovatelem administrativní jednotky Správy chráněné krajiny Thušsko.

Tým pěti expertů z Agentury ochrany a přírody ČR a z Krkonošského národního parku strávil v Thušsko necelé dva týdny v srpnu tohoto roku a probíhal sběr dat. Následně byla data vyhodnocována a na podzim proběhla studijní cesta gruzínských zaměstnanců místní samosprávy Akhmeta, APA a obyvatel Thušsko do ČR. Na rok 2013 je plánované připomínkování a dokončení plánu péče manuálu pro tvorbu plánů péče. Projekt bude v roce 2013 dokončen.

Georgia Health Resort Development and Support by the Czech Republic

Identifikační číslo: CzDA-GE-2012-7-12110

Sektor: Státní správa a občanská společnost

Místo realizace: Tbilisi

Doba realizace: 2012 - 2014

Realizátor: Výzkumný ústav balneologický, v. v. i. (VÚB)

Cílem projektu je vytvoření databáze gruzínských lázeňských zařízení, profesionalizace odborného personálu a zlepšení léčebného vybavení některých lázní. Dlouhodobým záměrem projektu je vytvoření plánu rozvoje gruzínské balneologie s důrazem na zavádění legislativy. Významným komponentem projektu je přenos zkušeností ČR s procesem privatizace českého lázeňství a poté se vstupem do EU.

Proběhla první iniciační cesta VÚB do Gruzie a VÚB připravilo projektový dokument a zadávací dokumentaci k nákupu masážních lehátek a k realizaci vzdělávacích aktivit. Nákup masážních terapeutických lehátek proběhl koncem roku 2012 a návrh dlouhodobé strategie rozvoje gruzínského lázeňství. V roce 2013 je v plánu realizace vzdělávacích aktivit (bude rovněž zorganizována studijní cesta gruzínských balneologů do ČR) a dokončení řešení databáze gruzínského lázeňství.

JEMEN

Podpora drobných zemědělců a zemědělského vzdělávání na ostrově Sokotra

Identifikační číslo: 08/2012/01

Sektor: zemědělství

Místo realizace: ostrov Sokotra

Doba realizace: 2012 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Mendelova univerzita v Brně (MENDELU)

Celkový rozpočet: 8 000 000,- Kč

V průběhu projektu budou podporováni obyvatelé mající zájem založit nebo rozšířit své maloplošné domácí zahrady. Současně je plánována podpora dříve zřízených školek produkujících sazenice vhodných zemědělských plodin, zejména zeleniny a ovoce, jakož i místních endemických druhů dřevin, využívaných na píce, stavební a palivové dříví. Tyto sazenice budou zprvu distribuovány do domácích zahrad bezplatně. Jako modelové objekty a příklad dobré praxe bude sloužit několik založených středně-plošných agrolesnických objektů a síť školních zahrad. Úlohou odborníků MENDELU v průběhu realizace projektu bude především management, dozor, metodická, technická, administrativní a kapitálová podpora. Aktivita budou realizovány za asistence expertů z partnerské ostrovní pobočky EPA (*Environmental Protection Authority*).

KAMBODŽA

Rozvoj tržního odvětví s bioplynárnami pro zajištění udržitelných zdrojů energie v Kambodži (ROBI)

Identifikační číslo: 09/2012/01

Sektor: výroba a dodávky energie

Místo realizace: sedm provincií Kambodži (Takeo, Kampot, Svay Rieng, Prey Veng, Kampong Cham, Kandal a Kampong Speu) s důrazem na provincii Takeo

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.

Celkový rozpočet: 14 000 000,- Kč

Projekt implementovaný Člověkem v tísni ve spolupráci s Národním programem pro rozvoj bioplynáren (NBP), školícím centrem CIEDC a holandskou organizací SNV má za cíl přispět k rozvoji stabilního tržního odvětví s domácími bioplynárnami v sedmi provinciích Kambodži s hlavním důrazem na provincii Takeo. Bioplynárny jsou v místním prostředí ověřené technologie využívající uvolňujících se plynů z rozkládajícího se biologického odpadu k produkci ekologicky šetrné energie. Projekt rozšiřuje program implementovaný SNV a NBP od roku 2005. Skrze podnícení poptávky po bioplynárnách, rozvoj schopností firem stavících bioplynárny a podporu uživatelů bioplynáren chce projekt dosáhnout zajištění udržitelného přísunu čisté energie pro obyvatele venkova. Udržitelnost projektových aktivit bude dosažena skrze systematické propojení uživatelů bioplynáren se stavebními firmami a mikrofinančními institucemi.

V Kambodži se v roce 2013 předpokládá realizace projektů bezprostředně navazujících na v roce 2012 ukončené projekty v sektorech zdravotnictví (zdravotní péče o matky a děti) a sociální péče (zejména v oblasti začlenění zdravotně postižených a jinak znevýhodněných dětí do vzdělávací soustavy).

Kosovo

Výstavba čistírny odpadních vod v obci Harilaçi

Identifikační číslo: CzDA-UNK-2011-3-14022

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: Harilaçi

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Sdružení „Waste Water Treatment Harilaçi“

Celkový rozpočet: 9.432.551,- Kč

Záměrem projektu je přispět k ochraně životního prostředí a zlepšení kvality života obyvatel okresu Fushe Kosove/Kosovo Polje. Projekt podpoří snahu vlády Kosova o zajištění čištění odpadních vod v souladu s předpisy EU. Předmětem projektu je výstavba čistírny odpadních vod pro obec Harilaçi, která se nachází cca 8 km od hlavního města Prištiny, dále vyškolení personálu na obsluhu čistírny a provedení osvětové kampaně, zdůrazňující význam čištění odpadních vod ve vztahu ke snížení znečištění životního prostředí.

V rámci projektu bude poskytnuta technická pomoc vedoucí ke snížení znečištění obsaženého v odpadních vodách a zajištění dlouhodobě udržitelného systému nakládání s odpadními vodami. Realizací projektu dojde ke snížení znečištění vodoteče splaškovými vodami při současném snížení zápachu a možnosti šíření vodou přenosných chorob. Realizace čistírny odpadních vod přispěje k zlepšení ekologické situace v exponované oblasti v těsné blízkosti silnice spojující letiště s hlavním městem Priština, čímž nepřímě přispěje také k rozvoji turistického ruchu. Zlepšená kvalita vody v toku umožní v budoucnosti její využití v zemědělství k závlahám.

Zatímco v roce 2011 byla provedena úprava a vypracování projektových dokumentů, v roce 2012 byla zahájena výstavba samotné čistírny odpadních vod a byl zahájen zkušební provoz. V roce 2013 je připraveno konečné předání čistírny odpadních vod a zpracování dokumentace ke kanalizačnímu řádu pro obec Harilaçi.

Partnerskými organizacemi pro tento projekt jsou Municipality Fushe Kosova a Prishtina Regional Water Treatment Company, která bude po skončení české intervence provozovatelem čistírny odpadních vod.

Inkluzivní vzdělávání v Kosovu

Identifikační číslo: UNK/10/2011/01

Sektor: ostatní sociální infrastruktura a služby

Místo realizace: Fushe a Istog

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.

Celkový rozpočet: 13 000 000,- Kč

Projekt je zaměřen na inkluzi dětí ze znevýhodněných skupin do vzdělávacího systému v Kosovu. Konkrétně se zaměřuje na děti z různých národnostních a kulturních menšin v Kosovu, především na romské, aškétské a egyptské komunity, a to vzhledem ke skutečnosti vysokého procenta dětí, které nechodí do školy nebo základní školu nedokončí.

V rámci projektu bude poskytována podpora vzdělávání dětem skrze vzdělávací centrum v lokalitách Fushe Kosove a Istog, aby se zvýšily jejich šance na úspěšné dokončení základní školy. Zároveň budou v 10 lokalitách v Kosovu podporovat inkluzi těchto dětí do vzdělávání mediátoři mezi komunitami, školami a místní správou. V cílových komunitách budou snižovány předsudky a potírána diskriminace ve školách. Další částí projektu bude iniciace pracovních skupin v 10 lokalitách lobbujících za implementaci Strategie pro integraci romských, aškétských a egyptských komunit v Kosovu 2007-2017 na místní úrovni. V roce 2013 je v plánu pokračovat v aktivitách s partnerskými institucemi, včetně navýšení projektu v rámci *US donors challenge fund* (zaměřeno na předávání českých zkušeností se začleňováním romské komunity, včetně většího důrazu na vzdělání pro ženy).

Rozvoj tlumočnických služeb a informovanosti neslyšících v Kosovu

Identifikační číslo: UNK/10/2011/04 (dotace)

Sektor: Ostatní Sociální infrastruktura a služby

Doba realizace: 2012-2013

Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s. (Člověk v tísni)

Celkový rozpočet: 1 300 000, - Kč

Cílem tohoto projektu je pomoci neslyšícím v Kosovu a podpořit jejich integraci do společnosti. Mezi výstupy projektu patří vytvoření útvaru pro zajišťování tlumočnických služeb pro neslyšící v Kosovu a následné spuštění těchto služeb. Druhý cíl se zaměřuje na úpravu služeb Regionálních center odborného profesního vzdělávání v Kosovu s ohledem na potřeby neslyšících. Třetím cílem je zlepšit přístup neslyšících k informacím prostřednictvím přímého prosazování jejich zájmů. Projekt v sobě spojuje školení, systematické prosazování, konference a intenzivní práci ve skupinách s cílem vytvořit útvar pro tlumočení znakové řeči a následné spuštění služeb pro neslyšící v Kosovu. V roce 2013 je v plánu zahájit zkušební provoz tlumočnické služby pro neslyšící a další aktivity.

Podpora školy pro zrakově postižené v Peji/Peći

Identifikační číslo: UNK/10/2012/03

Sektor: Ostatní sociální infrastruktury a služeb

Místo realizace: Peja, Kosovo

Doba realizace: 2012-2013

Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s.

Celkový rozpočet: 1 400 000,- Kč

Cílem tohoto projektu je poskytnout nevidomým a zrakově postiženým v Kosovu inkluzivní vzdělávání, které by jim mělo zajistit snazší integraci do společnosti. Nedílnou součástí projektu je rozvoj Školy a vzdělávacího centra pro zrakově postižené v Peči (ŠVCZP) prostřednictvím školení pedagogů ve výuce hudby, vyškolení hostujících pedagogů a vybavení školy zařízením potřebným pro úspěšný průběh školení a budoucí výuky studentů. Projekt silně využívá know-how, které Česká republika předá Kosovu. K předání dovedností dojde prostřednictvím studijní cesty, kterou podnikne skupina pedagogů a vedoucího personálu z ŠVCZP v Peči do Školy Jaroslava Ježka – Školy pro zrakově postižené v České republice. Dále budou realizovány semináře s cílem zvyšovat povědomí o významu a principech inkluzivního vzdělávání, zaměřené na ředitelství základních a středních škol v Kosovu. V roce 2013 budou pokračovat aktivity s cílem zkvalitnit výuku zrakově postižených studentů ve škole v Peji.

Integrace nevidomých a slabozrakých lidí do společnosti II

Identifikační číslo: CzDA-UNK-2012-10-16010/1

Sektor: Ostatní sociální infrastruktury a služeb

Místo realizace: Kosovo

Doba realizace: 2012-2013

Realizátor: Člověk v tísni, o.p.s., učitelé z Deylovy konzervatoře a střední školy pro nevidomé

Celkový plánovaný rozpočet: 2 000 000 Kč

V roce 2013 budou pokračovat aktivity na zkvalitnění výuky hudby pro nevidomé studenty ve spolupráci s učiteli z konzervatoře Jana Deyla a střední školy pro zrakově postižené.

MOLDAVSKO

Náprava ekologických zátěží způsobených pesticidy v Moldavsku

Identifikační číslo: CzDA-MD-2011-6-14015

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: katastrální území obcí Gradinita, Clocusna, Ciobalaccia

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Dekonta, a.s.

Celkový rozpočet: 12 800 000,- Kč

Rozvojovým záměrem projektu je zlepšení životního prostředí a zdravotní situace obyvatel v Moldávii prostřednictvím snížení negativních dopadů v důsledku existence staré ekologické zátěže - zbytků pesticidů, dočasně deponovaných v regionálních skladech.

Projekt je zaměřen na plnění dvou základních cílů: zajištění konečného odstranění pesticidů z regionálních skladů v Moldávii a posouzení rozsahu a rizikovosti zbytkové kontaminace skladů a jejich okolí po odstranění pesticidů. Plánovanými aktivitami projektu jsou: inventarizace pesticidů, přeložení do vyhovujících nádob, nakládka a odvoz k odstranění 200 t pesticidů včetně zabezpečení všech nezbytných legislativních požadavků, očištění konstrukcí skladů, provedení zhodnocení rozsahu

zbytkové kontaminace pesticidy a z nich vyplývajících rizik. Pesticidy budou odstraněny (do výše 200t) v lokalitách Gradinița, Clocușna a Ciobalaccia. Projekt bude ukončen v roce 2013 zaprotokolováním stavu a předáním lokalit moldavským partnerům.

Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Vulcănești

Identifikační číslo: CzDA-MD-2010-24-14020

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: Vulcănești

Doba realizace: 2010 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: "Sdružení Waste Water Vulcănești" (Ircon s.r.o. a TopolWater s.r.o.)

Celkový rozpočet: 20 380 582,- Kč

Projekt má za cíl snížení negativního dopadu odpadních vod na životní prostředí a zdraví populace a zajištění dlouhodobě udržitelného systému nakládání s odpadními vodami ve městě Vulcănești v Moldavsku. Systém nakládání s odpadními vodami v Vulcănești je ve velmi špatném stavu. V kanalizačním systému dochází k častým únikům, technologie ČOV a čerpacích stanic chybí nebo je na pokraji životnosti, odpadní voda vypouštěná z ČOV do přírodního recipientu je silně znečištěná. Odpadní voda následně kontaminuje zdroje pitné a užitkové vody a má negativní dopad na životní prostředí. Nevyhovující situace v oblasti sanitace působí negativně na zdravotní stav populace.

V rámci projektu dojde k rekonstrukci dvou čerpacích stanic a čistírny odpadních vod. Současně s rekonstrukčními pracemi budou pracovníci Vodovodů a kanalizací (VaK) Vulcănești vyškoleni v obsluze zařízení a bude vypracován komplexní plán dlouhodobého rozvoje VaK Vulcănești. Dále bude provedena osvětová kampaň zaměřená na obyvatelstvo a hlavní průmyslové producenty odpadních vod. Municipality Vulcănești přispěje k realizaci projektu prostřednictvím in-kind vstupů v podobě stavebních prací při rekonstrukci ČOV a čerpacích stanic odpadních vod.

V letech 2010 a 2011 proběhly především přípravné práce, koordinace s příjemcem pomoci, sběr dat a terénní šetření, prezentace zamýšlených aktivit veřejnosti a nákup části technologického vybavení pro rekonstrukci ČOV. V roce 2012 byla zahájena rekonstrukce. Stavební práce a instalace technologií budou dokončené v roce 2013.

Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Nisporeni

Identifikační číslo: CzDA-MD-2009-19-14020

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: Nisporeni

Doba realizace: 2010 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: "Sdružení Nisporeni" (CIR, o.s., TopolWater s.r.o., Kubíček s.r.o.)

Celkový rozpočet: 24 998 000,- Kč

Projekt má za cíl snížení negativního dopadu odpadních vod na životní prostředí a zdraví populace a zajištění dlouhodobě udržitelného systému nakládání s odpadními vodami ve městě Nisporeni v

Moldavsku. Systém nakládání s odpadními vodami v Nisporeni je ve velmi špatném stavu. V kanalizačním systému dochází k častým únikům, technologie čistírny odpadních vod (ČOV) a čerpacích stanic chybí nebo je na pokraji životnosti, odpadní voda vypouštěná z ČOV do přírodního recipientu je silně znečištěná. Odpadní voda následně kontaminuje zdroje pitné a užitkové vody a má negativní dopad na životní prostředí. Nevyhovující situace v oblasti sanitace působí negativně na zdravotní stav populace. Množství vodou přenášených nemocí je v Nisporeni značné a je obecně spojováno s kontaminací vody lidskými a zvířecími výkaly a močí, obsahujícími patogenické bakterie a viry. V Nisporeni lze tak v posledních letech vyzorovat nárůst počtu onemocnění způsobených zánětem trávicího traktu.

V rámci projektu dojde k rekonstrukci dvou čerpacích stanic a čistírny odpadních vod. Současně s rekonstrukčními pracemi budou pracovníci Vodovodů a kanalizací (VaK) Nisporeni vyškoleni v obsluze zařízení a bude vypracován komplexní plán dlouhodobého rozvoje VaK Nisporeni. Dále bude provedena osvětová kampaň zaměřená na obyvatelstvo a hlavní průmyslové producenty odpadních vod. Municipality Nisporeni přispěje k realizaci projektu prostřednictvím in-kind vstupů v podobě stavebních prací při rekonstrukci ČOV a čerpacích stanic odpadních vod.

V letech 2010 a 2011 proběhly především přípravné práce, koordinace s příjemcem pomoci, sběr dat a terénní šetření, prezentace zamýšlených aktivit veřejnosti a nákup části technologického vybavení pro rekonstrukci ČOV. V roce 2012 byla zahájena rekonstrukce. Stavební práce a instalace technologií budou dokončeny v roce 2013.

Projekt je komplementárním k projektu Rakouské rozvojové agentury ADA, spolufinancovanému Evropskou komisí a Švýcarskou rozvojovou agenturou SDC, "Rehabilitation of the water supply system in the Rayon Nisporeni: Municipalities of Nisporeni, Vărzărești and Grozești, Republic of Moldova", zaměřenému na zajištění pitné vody v Nisporeni a sousedních obcích. Oba projekty společně tvoří mezinárodní program "Rehabilitation of the water supply and sewage system in the Municipalities of Nisporeni, Vărzărești and Grozești".

Obnova systému nakládání s odpadními vodami ve městě Cimișlia

Identifikační číslo: CzDA-MD-2011-5-14022

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: Cimișlia

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: "Sdružení Waste Water Cimișlia" (Ircon s.r.o., TopolWater s.r.o.)

Celkový rozpočet: 18 793 000,- Kč

Předmětem rozvojové intervence jsou služby a technická pomoc vedoucí k snížení znečištění pocházejícího z odpadních vod a zajištění dlouhodobě udržitelného systému nakládání s odpadními vodami ve městě Cimișlia v Moldavsku. Partnerskou organizací projektu je městský úřad municipality Cimișlia (Primaria Cimișlia). S městským úřadem municipality Cimișlia budou koordinovány především nezbytné stavební práce, které nejsou součástí výběrového řízení. Zodpovědnost za ně nese

municipalita, jež se zavázala přispět k realizaci projektu dvacetiprocentním příspěvkem prostřednictvím in-kind vstupů (především stavebních prací).

Předmětem projektu je zejména návrh technických opatření a zajištění rekonstrukce čistírny odpadních vod a lokální čerpací stanice odpadních vod, automatizovaný systém řízení provozu systému čerpacích stanic odpadních vod, vyškolení pracovníků obsluhujících technologickou část systému nakládání s odpadními vodami, vytvoření plánu dlouhodobého rozvoje organizace APA-CANAL Cimişlia a provedení osvětové kampaně zacílené na populaci a průmyslové podniky města Cimişlia. V roce 2013 bude dokončena rekonstrukce čerpacích stanic a čističky odpadních vod, dále bude uvedena do zkušebního provozu veškerá technologie a předané provozní dokumenty místnímu samosprávě.

Zvýšení kvality a dostupnosti zdravotně-sociálních služeb domácí péče

Identifikační číslo: 03/2011/01

Sektor: ostatní sociální infrastruktura a služby

Místo realizace: Kişiněv

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Charita Česká republika

Celkový rozpočet: 11 933 536,- Kč

Rozvojová intervence je zaměřena na rozšíření konceptu domácí sociální péče v Moldavsku prostřednictvím posílení role a kvality pečovatelské služby v domácím a komunitním prostředí. Zaměřuje se zejména na vzdělávání zodpovědných pracovníků v oboru a na posílení dostupnosti a kvality domácí pečovatelské služby v oblastech, v nichž byla tato péče doposud dostupná nejméně.

Náplní projektu je poskytování odborného školení pro zdravotnický personál, sociální pracovníky a dobrovolníky s cílem profesionalizace těchto skupin tak, aby se staly plně kompetentní v oblasti poskytování služeb domácí péče a jeho managementu.

Realizované aktivity cílí na zvýšení povědomí o modelu domácí péče na místní úrovni a podporu přístupu znevýhodněným osobám k základním zdravotně-sociálním službám. Místním partnerem projektu je Asociace Home Care, která je uznávána jako jedna z mála nevládních organizací poskytujících kvalifikované zdravotně sociální služby. Projekt má tak za cíl zlepšení životních podmínek sociálně znevýhodněných osob v regionech prostřednictvím vyškoleného personálu, který je následně schopen zajistit služby domácí péče pro potřebné osoby na kvalitní úrovni. V roce 2012 byl zahájen trénink školitelů v rámci akreditovaného vzdělávacího programu domácí péče pro praktické lékaře, zdravotní sestry a sociální pracovníky. V roce 2013 proběhne dokončení projektu.

Podpora rozvoje ekologického zemědělství v Moldavsku

Identifikační číslo: 03/2011/04

Sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: Kišiněv a Orhei

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Charita ČR

Celkový rozpočet: 5 700 000,- Kč

Sektor ekologického zemědělství v Moldavsku rok od roku roste a nabízí širokou škálu ekologických produktů. Není však dobře integrován v systému světového obchodu, stejně tak kvalita produktů a systém, jakým jsou tyto produkty obchodovány, jsou shledávány jako problematické; podobně je to i se závislostí farmářů na vlastních certifikátech, kteří jsou v mnoha případech obchodníky. Pro malé farmy jsou tak náklady na získání zahraniční certifikace příliš vysoké.

Rozvojovým záměrem projektu ZRS realizovaného ve spolupráci s moldavskou společností ProRural Invest je posílení konkurenceschopnosti a efektivity moldavských malých a středních zemědělců. Mezi specifické cíle projektu se pak řadí podpora těchto zemědělců při přechodu na ekologické zemědělství, posílení jejich konkurenceschopnosti, podpora sektoru ekologického zemědělství v Moldavsku obecně a jeho integrace do evropského obchodu s ekologickými produkty.

V rámci projektu jsou průběžně proškoleni producenti zemědělských plodin v technikách hospodaření dle principů ekologického zemědělství a v tvorbě marketingových strategií a podnikatelských plánů. Příklady „dobré praxe“ posílení konkurenceschopnosti a efektivity skrze organickou produkci jsou šířeny mezi cílovou skupinou a prezentovány moldavské odborné veřejnosti. Projekt bude v roce 2013 dokončen.

Rozvoj ekologického zemědělství v Moldavsku

Identifikační číslo: 03/2011/05

Sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: Kišiněv a Balti

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni

Celkový rozpočet: 5 400 000 Kč

Projekt je zaměřen na podporu ekologického zemědělství v Moldavsku především prostřednictvím budování kapacit zemědělců, jejich asociací, konzultačních středisek. Dále bude zvyšován přístup zemědělců a asociací k investičním prostředkům a stimulována poptávka po bioproduktech v Moldavsku. Součástí projektu je také posílení povědomí veřejnosti a státní správy o přínosech ekologického zemědělství v Moldavsku a navržení národního akčního plánu jeho rozvoje. Projekt bude v roce 2013 dokončen.

Zvyšování konkurenceschopnosti a efektivity moldavských malých a středních zemědělců pomocí jejich orientace na produkci s vysokou přidanou hodnotou u vybraných cílových skupin v oblastech Ungheni, Anenii Noi, Cahul

Identifikační číslo: 03/2011/06

Sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: Kišiněv a Balti

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: Dotace

Realizátor: Česká zemědělská univerzita v Praze

Celkový rozpočet: 5 400 000 Kč

Projekt je svými aktivitami zaměřen na jižní, centrální a severní oblast Moldavské republiky, kde odborně podporuje pěstování zeleniny a ovoce u vybraných šesti skupin farmářů. V rámci projektu bude ustaveno šest výrobně-odbytových kooperativních sdružení s celkovým počtem minimálně 60 farmářů. Farmáři získají proškolení v progresivních technologiích pěstování zeleniny a ovoce, vytvoření strategického plánu rozvoje tržní produkce. Projekt je dále zacílen na podporu sdružení dodávkami malé mechanizace, skleníků, zavlažovacích zařízení a zemědělského materiálu, pomoc v analýze trhu a organizací školení v oblasti marketingu, sestavením marketinkových strategií a business plánů i rozvinutím a adaptací Marketinkového informačního systému (MIS) pro potřeby výrobců a zpracovatelů zeleniny a ovoce. Projekt hodlá organizovat celkem 18 dvoudenních školení v Moldávii, 3 týdenní školní v České republice a 3 konference v Moldávii, které budou bilancovat výsledky projektu a hodnotit jeho přínos pro moldavské zemědělství a celou společnost. Projekt bude v roce 2013 dokončen.

Rozšiřování úspěšného modelu inkluzivního předškolního vzdělávání v Moldavsku

Identifikační číslo: 03/2012/06

Sektor: Vzdělávání

Místo realizace: Regiony Jih a Sever

Doba realizace: 2012 – 2013

Realizátor: ADRA o.s.

Celkový rozpočet: 16 600 658,- Kč

Dostupná data ukazují, že v Moldavsku žije více než 170.000 osob se zdravotním postižením. Stávající přístup veřejné správy je zaměřený na zdravotní aspekty zdravotního postižení a otázka sociálního začlenění byla až doposud přehlížena. Samostatným problémem je integrace postižených dětí do vzdělávacího systému a společenského života. Přetrvávající stereotyp z časů Sovětského svazu je vyloučení těchto dětí z běžné výuky v mateřských a základních školách a jejich umístění ve speciálních internátních institucích. Díky tomuto přístupu se děti špatně adaptují na společenský i osobní život, ztrácejí spojení s rodinami a většinová společnost je považuje za méněcenné. Vzniklo tak prostředí diskriminace a mentálního stigmatu.

Připojení Moldavské republiky k Úmluvě OSN o právech osob se zdravotním postižením odstartovalo reformní proces v této oblasti, který se odráží v národní rozvojové strategii. V oblasti integrace dětí s postižením do vzdělávacího systému je klíčové zapojení dětí předškolního věku do běžných mateřských škol, kam ale mají postižené děti přístup buď velmi ztížený, nebo úplně nemožný. Vedení mateřské školy samo rozhoduje, zda postiženého přijme, či nikoliv. Mezi hlavní příčiny, které vedou k takové situaci, je nedostatečná technická vybavenost zařízení a nedostatečně proškolený personál, kterému nejsou poskytnuty ani potřebné osnovy pro takový typ vzdělávání. V současné době již proběhlo několik pokusů o vytvoření integrovaných mateřských škol, které odpovídají standardům inkluzivní pedagogiky, nicméně jen v nedostatečném počtu, který se týká pouze asi 5 % postižených dětí.

Cílem projektu realizovaného ve spolupráci s organizací Adra, o.s. je připravit děti s postižením a se speciálními vzdělávacími potřebami na výuku v běžné základní škole. V rámci projektu jsou nastaveny mechanismy usnadňující přístup těchto dětí ke vzdělání. Přínosy projektu budou zejména normativní dokumenty: vnitřní manuál inkluzivní školky, vzdělávací kurikulum a standardy inkluzivního předškolního vzdělávání. V rámci projektu dále probíhá modelový provoz inkluzivní mateřské školky v městě Orhei, kde byl v nedávné době zrušený ústav pro postižené děti. Školka zajišťuje díky české podpoře transport a odbornou péči (fyzioterapie, logopedie, aj.) pro děti se speciálními potřebami. Součástí projektu jsou také školení zaměřené jak na personál školky, tak na rodiče postižených dětí. Projekt pomáhá splnit mezinárodní závazky Moldavska tím, že poskytuje prováděcí mechanismy inkluzivního předškolního vzdělávání a podporuje pilotní provoz inkluzivní mateřské školky. V roce 2013 bude zahájena výuka v obou mateřských školách, které bude předcházet školení pedagogických pracovníků a rodičů.

Rozvoj podnikatelských dovedností malých a středních zemědělců zvýšením transferu znalostí

Identifikační číslo: CzDA-RO-MD-2012-6-31181

Sektor: Zemědělství

Místo realizace: území pod kontrolou vlády Moldavska

Doba realizace: 2012 - 2013

Realizátor: Ústav zemědělské ekonomiky a informací (UZEI)

Rozpočet: 1500 000,- Kč

Cílem projektu je podpořit transfer znalostí malým a středním zemědělcům v Moldavsku. Základní strategií projektu je využít maximálně zkušeností z České republiky v zemědělském sektoru a při budování zemědělského znalostního a inovačního systému a s přihlédnutím na kulturní rozdíly obou zemí je přenést do Moldavska. Při volbě vhodné strategie se kladl důraz na inovativnost, vhodnost pro další budoucí využití a možnosti navázání spolupráce mezi českými a moldavskými farmáři.

Transfer znalostí z České republiky se zaměří především na:

- komunikaci s cílovou skupinou

- příklady dobré zemědělské praxe
- moderní marketingové přístupy
- vytvoření prostředí pro budoucí obchodní partnerství

Jádrem projektu je vytvoření komunikační strategie pro Národní farmářskou federaci Moldavska (FNFM) a na jejím základě připravit sérii vzdělávacích televizních pořadů. Po jejich odvysílání bude prověřen a vyhodnocen ohlas mezi zemědělci a zjištěny názory na jejich možné úpravy tak, aby co nejlépe naplňovaly potřeby malých a středních zemědělců v Moldavsku. V roce 2013 bude probíhat zejména výroba video spotů a dalších informačních materiálů.

Podpora zvyšování kvality práce Státní agrární moldavské university (SAUM) cestou spolupráce v rámci jejích hlavních činností

Identifikační číslo: 03/2012/07

Sektor: Zemědělství

Místo realizace: Kišiněv

Doba realizace: 2012 - 2013

Realizátor: ČZU

Celkový rozpočet: 1 250 000,- Kč

Projekt je relevantní současné situaci v moldavském vysokém školství, protože jeho dopad se má projevit v řešení nízké kvality moldavského vysokého zemědělského školství a s ním svázaného rozvoje venkova pomocí transferu know-how mezi českými zemědělskými univerzitami (Českou zemědělskou univerzitou v Praze - ČZU) a Moldavskou státní zemědělskou v Chisinau (SAUM). Záměrem projektu je podpora vzdělávacích procesů, výzkumu a mezinárodní činnosti na Moldavské státní zemědělské universitě v Chisinau prostřednictvím řady organizačních, odborných a materiálních vstupů, které povedou k přiblížení kvality jejích hlavních činností k evropským standardům. Záměru projektu bude dosaženo realizací čtyř výstupů. Hlavní výstupy budou zaměřeny na aktivity vedoucí ke zlepšení pedagogických kompetencí pedagogů a kvality výuky na FMD/SAUM a její propojení s výzkumem. Oba tyto výstupy naváží na v minulosti již realizovaný projekt rozvojové spolupráce, který ČZU realizovala v letech 2006 – 2008 a který byl financován z fondů české rozvojové spolupráce. Organizátoři chtějí podporovat činnost Vědecko-pedagogické Laboratoře (založené minulým českým projektem), nabídnout partnerské universitě SAUM přednášky českých profesorů, zpracovat návrh nového studijního oboru a další. V oblasti vědy a výzkumu jsou výstupy zaměřeny na identifikaci společných výzkumných témat a formulaci společného výzkumného projektu, organizaci odborného semináře a doplnění zařízení a literatury v Laboratoři Bioenergetiky (založené a vybavené minulým českým projektem). Další výstupy se zaměří na mezinárodní spolupráci a propagaci projektu: analýzu současného stavu a priorit mezinárodní činnosti SAUM, organizaci Letní školy s názvem „Účast studentů na řízení university“ a podobně. Projekt hodlá založit webové stránky a publikovat propagační články a informační materiály.

Zlepšení akceschopnosti a odborné způsobilosti moldavských hasičů

Identifikační číslo: CzDA-RO-MD2012-8-15110

Sektor: Státní správa a občanská společnost

Místo realizace: Moldavsko

Doba realizace: 2012 - 2014

Realizátor: Hasičský záchranný sbor ČR

Celkový rozpočet: 5 000 000,- Kč

Cílem projektu je v letech 2012 - 2014 provést školení, výcvik moldavských hasičů a prezentaci systému požární ochrany, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a ochrany obyvatelstva ČR v České republice. Prezentovat moldavským hasičům prostředky požární ochrany dostupné a používané v České republice, předat jim zkušenosti českých odborníků, provést výcvik a také jim materiálně vypomoci v rámci programového sektoru „Přenos zkušeností z transformace státní správy a budování občanské společnosti“, který je jednou z priorit zahraniční rozvojové spolupráce České republiky s Moldavskem pro období let 2012 – 2014.

MONGOLSKO

Rozvoj institucionalizovaného odborného zemědělského poradenství v pouštním regionu Gobi

Identifikační číslo: 04/2011/07

Sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: Mongolsko

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni

Rozpočet: 11 000 000 Kč

Na základě předchozího projektu “Variantní řešení rozvoje rostlinné výroby v pouštních oblastech Mongolska” bude tento projekt navazovat na dosavadní aktivity a průzkum regionu. Projekt je zaměřený na rozvoj odborného poradenství a distribuci zemědělských vstupů. Konkrétní cíle projektu jsou: (1) Vybudování/zajištění zázemí pro poradenské centrum (kancelář, sklad, technické zázemí a vybavení, pěstební plochy, skleníky, zdroj vody) na základě výběru místa s ohledem na dlouhodobou udržitelnost, (2) ustanovení poradenského systému v Dornogobi s výhledem na institucionalizaci v rámci státních či nevládních struktur, (3) zavedení konkrétních rozvojových, poradenských, konzultačních či demonstračních aktivit centra.

Rozvoj managementu vodních zdrojů v regionu Murun

Identifikační číslo: CzDA-MN-2011-23-14020

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: Mongolsko

Doba realizace: 2011 - 2015

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Charita ČR (studie proveditelnosti), GEOTest (1. fáze projektu)

Rozpočet: celková výše dosud neupřesněna

Cílem projektu je zlepšení systému zásobování pitnou vodou ve městě Murun, který by uspokojil aktuální i výhledovou potřebu města a to jak z hlediska kvality dodávané vody, tak i jejího objemu. Projekt bude realizován po fázích. Na základě studie proveditelnosti s názvem „Zajištění parametrů pro zvýšení kapacity a kvality zásobování vodou města Murun v provincii Chovsgul v Mongolsku“ (Charita) byla realizována první fáze projektu s názvem „Rozvoj managementu vodních zdrojů v Murunu, provincie Chovsgúl – přípravná fáze“. V roce 2013 bude v otevřeném výběrovém řízení vypsáno pokračování projektu, navazující na přípravnou fázi. V rámci projektu dojde k opravě vodovodní sítě, automatizaci čerpání a kontroly distribuce vody, technických dodávek a zajištění pravidelných kontrol kvality vody.

Rehabilitace nefunkčních vodních zdrojů pro zásobování města Ulánbátar pitnou vodou

Identifikační číslo: CzDA-MN-2011-22-14020

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: Mongolsko

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Vodní zdroje a.s.

Rozpočet: 15 176 300 Kč

Projekt je zaměřený na zlepšení stavu 69 vrtaných studní představujících hlavní zdroj pitné vody pro hlavní město Ulánbátar. Cílem projektu je zajistit dostatek kvalitní pitné vody pro nové čtvrti města prostřednictvím rehabilitací vodních zdrojů (více než třetiny z jejich celkového počtu) a předat mongolskému příjemci know-how a potřebné technické vybavení. Samotné práci bude předcházet kamerový průzkum všech vrtaných studní, na jehož základě bude také upraven režim ochrany vodních zdrojů. Těžiště prací ve všech letech realizace spočívá v rehabilitaci vybraných vrtů.

Záchrana ohrožených druhů mongolské fauny (koně Převalského) v chráněných územích západního Mongolska v kontextu sociálně ekonomického rozvoje

Identifikační číslo: 04/2011/06

Sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: Mongolsko

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: ZOO Praha

Rozpočet: 7 000 000 Kč

Projekt propojuje snahu Zoo Praha při záchraně koně Převalského a jeho návratu do původních biotopů v západním Mongolsku a rozvojové aktivity ČR v regionu. Důležitou součástí projektu je

socio-ekonomická podpora obyvatelstva v regionálním pásu rezervace. Projekt má za cíl přispět k větší efektivitě ochrany přírody, ochranu strážců před mrazy (výstavba strážních postů), a je součástí mezinárodního úsilí nabídnout místním obyvatelům (převážně pastevcům) možnost alternativních zdrojů obživy (rukodělná výroba, rozvoj turistiky). Podpora směřuje do jedné z geograficky prioritních mongolských provincií (Altaj-Gobi).

Zlepšení mongolských standardů přesné frekvence a času, vytvoření základních národních standardů pro měření délky

Sektor: obchod a další služby

Místo realizace: Mongolsko

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: rozpočtové opatření

Realizátor: Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví

Rozpočet: 17 500 000 Kč

Přesný čas a informace o frekvencích jsou nezbytné pro společnosti vyrábějící elektrickou energii, rozhlasové a televizní stanice, telefonní společnosti, systémy řízení letového provozu, počítačové sítě, vědce, atd. Stejně tak přesné měření délky, rozměrů, geometrických vlastností či odchylek je klíčové pro strojírenství i ostatní průmysl. Český realizátor projektu poskytne potřebné nástroje a školení. Projekt zaměřený na zlepšení standardů přesné frekvence a času byl realizován v letech 2011-12, projekt na vytvoření standardů pro měření délky bude potom navazovat v roce 2013.

Modernizace velínu a zařízení měření a regulace chemické úpravny vody pro elektrárnu č. 4 v Ulánbátaru

Identifikační číslo: CzDA-MN-2011-7-23063

Sektor: výroba a dodávky energie

Místo realizace: Mongolsko

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Bohemia Müller s.r.o.

Rozpočet: 36 417 340,- Kč

Odběry tepelné energie ve městě Ulánbátar se od roku 2007 zvýšily o 30 %. Topný systém města Ulánbátar neustále čelí nedostatkům v důsledku špatného těsnění potrubí, které je zapříčiněno korozí. To má za následek další dodatečné náklady na údržbu. Cílem projektu je zvýšit kvalitu vody instalací spolehlivého přístrojového vybavení pro chemickou úpravu vody a stabilizovat výkon elektrárny a zajistit tím dostatečné množství vody do systému ústředního topení pro Ulánbátarský region. Projekt zároveň zvýší podíl automatického fungování elektrárny, čímž budou nedostatky způsobené manuální obsluhou zcela eliminovány.

Podpora odborného vzdělávání v Mongolsku s důrazem na učňovské školství

Identifikační číslo: 04/2011/02, 04/2011/03

Sektor: vzdělávání

Místo realizace: Darchan, Selenge (Mongolsko)

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátoři: Charita, Člověk v tísni

Rozpočet: 13 163 092,- Kč

Cílem projektu je prostřednictvím vzdělávání v oblasti zemědělství a polních prací zvýšit kvalifikaci a možnosti uplatnění na trhu práce v lokalitách severní části Centrálního regionu Mongolska (Selenge, Darchan).

Projekty se zaměřují především na rozvoj zemědělských a zpracovatelských oborů v oblastech s vysokou mírou nezaměstnanosti v Mongolsku a na podporu reformy studijních programů středních odborných škol v provinciích zmíněného regionu.

Podstatnou částí projektu jsou krátkodobá školení pro starší, nezaměstnané, či nekvalifikované (např. pěstování a zpracování ovoce a zeleniny, zpracování vlny, včelařství aj.), které mají místní podpořit ve vlastní produkci (ať už formou vlastního podnikání, nebo zapojení se do družstev).

Podpora přístupu k lékařské péči v odlehlých oblastech Mongolska

Identifikační číslo: 04/2011/04, 04/2011/05

Sektor: ostatní sociální infrastruktura

Místo realizace: Mongolsko

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátoři: Člověk v tísni, Charita

Rozpočet: 13 366 864,- Kč

Cílem projektu organizace Charita ČR je vybudovat samostatně fungující mobilní ambulantní zařízení (umístěné v jurtě) vybavené zdravotnickým zařízením, přístroji a materiálem (v úvahu je brána dostupnost servisu a náhradních součástí) za účelem zvýšení kvality života v populaci pasteveckých komunit v provincii Zavkhan díky usnadnění přístupu ke kvalitním zdravotním službám a posílení diagnostických a terapeutických kapacit primární zdravotní péče v uvedených lokalitách.

Cílem projektu organizace Člověk v tísni je zlepšit dostupnost kvalitní zdravotní péče v odlehlých oblastech západního Mongolska. Lidé z venkovských oblastí nemají přístup k odborným lékařům, moderním diagnostickým přístrojům ani k potřebné péči v případě potřeby akutní pomoci. Vzhledem k nízké hustotě obyvatel by však bylo neefektivní a prakticky nemožné snažit se všechna zdravotnická zařízení na mongolském venkově dostat na špičkovou úroveň. Řešením této situace je proto posílení schopnosti ústředních nemocnic poskytovat odbornou zdravotní péči přímo na venkově. V rámci projektu bude při celkem šesti ústředních nemocnicích zřízena mobilní klinika, v podobě terénního automobilu vybaveného potřebnými přístroji a materiálem, který bude v pravidelných cyklech objíždět všechny okresy a podporovat hůře personálně obsazené i materiálně vybavené venkovské

nemocnice. Projekt bude realizován ve vzdálených provinciích v západní části Mongolska (Zavchan a další).

SRBSKO

Výstavba kanalizační sítě v obci Kruščica

Identifikační číslo: CzDA-RS-2012-3-14022

Sektor: Voda a sanitace

Místo realizace: Opština Bela Crkva, obec Kruščica

Doba realizace: 2012 - 2014

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: GEOTest, a.d.a Presskan systém, a.s.

Celkový rozpočet: 15 000 000,- Kč

Obec Kruščica, která územně spadá pod opštinu Bela Crkva, leží nedaleko hranic s Rumunskem, severovýchodně od města Bela Crkva, se kterým je spojena asfaltovou silnicí. Město a opština Bela Crkva leží v jihovýchodní části Vojvodiny a v jihovýchodní části Banátu. Kruščica za posledních sto let rychle ztrácí svou populaci. V roce 1991 bylo při sčítání lidu roku zjištěno 1185 obyvatel. Nyní má obec 270 nemovitostí s přibližně 1000 obyvateli. Průměrný věk obyvatel je 40,7 roku. Obyvatelstvo tvoří Srbové, nicméně v obci se historicky vyskytuje také početná česká menšina, která má své zastoupení jak v místním zastupitelstvu, tak ve městě a opštině Bela Crkva.

Odpadní vody v obci jsou splaškového charakteru. Protože v obci není vybudována splašková kanalizace, jsou domovní splašky z rodinných domů obvykle svedeny do nedokonalých septiků, odkud volně odtékají buď přímo do místních vodotečí, nebo do stávající dešťové kanalizace na krajnici vozovky. Takto vypouštěné odpadní vody ohrožují zdraví obyvatel Kruščice a způsobují zejména v letních horkých měsících zápach.

V rámci projektu bude poskytnuta technická pomoc vedoucí ke snížení znečištění obsaženého v odpadních vodách a zajištění dlouhodobě udržitelného systému nakládání s odpadními vodami v obci Kruščica. Po realizaci projektu se budou splaškové odpadní vody z celé obce (tj. 270 nemovitostí) dopravovat tlakovou kanalizací do nové čistírny odpadních vod (ČOV). Splaškové odpadní vody, které vznikají v domácnostech a komunálních službách, tudíž nebudou vypouštěny do povrchových příkopů dešťové kanalizace, resp. do místních vodotečí. Realizací projektu dojde ke snížení znečištění vodoteče splaškovými vodami při současném snížení zápachu a možnosti šíření vodou přenosných chorob. Odvedení odpadních vod kanalizací mimo obec přispěje ke zlepšení ekologické situace v exponované oblasti, čímž nepřímě přispěje také k rozvoji turistického ruchu.

Předmětem plnění veřejné zakázky je realizace tlakové kanalizace na odvedení odpadních vod mimo obec Kruščica, dále vyškolení personálu na obsluhu kanalizace a provedení osvětové kampaně, zdůrazňující význam odvedení odpadních vod do ČOV ve vztahu ke zlepšení životního prostředí.

Město a opština Bela Crkva přispěje k realizaci projektu zajištěním všech povolení v souladu s právními předpisy Srbské republiky a zajištěním výkopových a zemních prací, které budou financovány ve výši 50.000 EUR vládou Autonomní oblasti Vojvodina. Projekt tvoří nedílnou součást rozsáhlejšího projektu, který zahrnuje také výstavbu ČOV v obci Kruščica, jež bude financována Státním fondem na ochranu životního prostředí Srbské republiky a nakonec napojena na tlakovou kanalizaci za účelem vytvoření plně funkčního systému odvádění a čištění odpadních vod v obci Kruščica. V roce 2013 dojde k zahájení stavebních prací na projektu včetně schválení projektové dokumentace pro tuto výstavbu.

Zvýšení energetické efektivity při vytápění nemocnice ve městě Valjevo

Identifikační číslo: CzDA-RS-2011-10-23020

Sektor: výroba a dodávky energie

Místo realizace: Valjevo

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: MEVOS spol. s.r.o

Celkový rozpočet: 17 000 000,- Kč

Město Valjevo se nachází v západním Srbsku, přibližně 90 km od hl. města Bělehradu. Město je správním a hospodářským centrem okresu Kolubara a má přibližně 97 tis. obyvatel. Město se nachází v dolině řeky Kolubary a z větší části je obklopeno vyvýšeninami, což způsobuje nedostatečnou cirkulaci vzduchu. To má za následek, že zde, zvláště v zimních měsících, dochází ke značnému znečištění ovzduší zplodinami z lokálních zdrojů tepla. Jako palivo se zde užívá nekvalitní hnědé uhlí – lignit, dřevo, mazut, lehký topný olej, část obyvatel používá el. energii – přímotopy. Dostupnost zemního plynu (jako alternativa) je vzhledem k hornatému terénu a vzdálenosti k nejbližšímu místu napojení cca 80 km v blízké budoucnosti nereálná. Nekvalitní ovzduší má rovněž za následek výskyt nemocí související s dýchacími cestami, rakovinou a atd.

Město Valjevo přistoupilo od roku 2003 k řešení těchto problémů zpracováním projektové studie na centrální vytápění města. Doposud byla vybudována nová centrální kotelna na okraji města a výstavbou tepelných rozvodů byla dosažena 40% teplofikace města, v jejímž důsledku bylo zrušeno cca 30 lokálních kotelen, které se výrazně podílely na znečištění ovzduší.

Cílem realizovaného projektu ZRS je napojení zrekonstruované městské nemocnice na systém centrálního vytápění pomocí nově vybudované přípojky v délce cca 1 km z tepelného napáječe do prostoru provozované parní kotelny v nemocnici. Ta doposud používala 2 kotle na mazut, jeden k vytápění budovy a druhý k ohřevu vody. Oba kotle jsou velice zastaralé a představují jedny z hlavních znečišťovatelů ovzduší města. Realizací projektu dojde k odstavení obou zastaralých kotlů na mazut s tím, že stávající kotel zajišťující výtopy budovy bude napojením nemocnice na CZT zrušen úplně a kotel zajišťující ohřev vody bude nahrazen novým kotlem stejných parametrů. Součástí projektu bude také provedení energetického auditu nemocnice s příslušnými doporučeními pro optimalizaci energetické bilance budovy. Výstavbou nového horkovodního potrubí v délce cca 1 km dojde současně k napojení sídliště Milorada Pavloviča na CZT.

V roce 2012 byla zahájena instalace nového parního kotle a instalaci potrubí. V roce 2013 je v plánu dokončit stávající projekt a předat jeho výstupy srbské partnerské organizaci.

Podpora výroby sýrů v oblasti Pešter/Sandžak

Identifikační číslo: CzDA-RS-2011-12-32161

Sektor: obchod a další služby

Místo realizace: Novi Pazar, Sjenica, Tutin

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Pacovské strojírný trading; MERCI, s.r.o.

Celkový rozpočet: 12 000 000,- Kč

Sandžak představuje multietnický region na jihozápadě Srbska sousedící na západě s Bosnou a Hercegovinou a na jihovýchodě s Kosovem. Jedná se o oblast charakterizovanou vysokou nezaměstnaností a s ní související migrací venkovského obyvatelstva do měst. Počet obyvatel největšího města regionu Nového Pazaru stoupl jen od roku 2002 o 45 %. Nedostatek ekonomických příležitostí na venkově je dán jeho agrární povahou zaměřenou na chov dobytka (krávy, ovce). Převážná většina regionu se nachází v oblasti tzv. Peštarské vrchoviny, která poskytuje ekologicky kvalitní prostředí s potenciálem pro „bio“ zemědělskou produkci či agroturistiku, avšak nedostatečnou infrastrukturou pro jejich naplnění. Ekonomický potenciál naopak poskytuje výroba zemědělských produktů s přidanou hodnotou jako je pršut, jehněčí maso, hovězí klobásy sudžuk a hlavně sjenický bílý sýr, oblíbený i v ostatních zemích bývalé Jugoslávie. Většina farmářů představuje drobné zemědělce vlastníci méně než 10 kusů dobytka. Stejně tak producenti potravin představují spíše malovýrobce, mající problém dostat narůstajícím hygienickým a tržním požadavkům. Vzhledem k omezeným skladovacím možnostem není možné uchovávat přebytky zemědělské produkce, což platí jak pro farmáře dodávající mléko komerčním mlékárnám či malým výrobcům, tak i pro samotné výrobce lokálních potravin.

Rozvojová intervence ČR reaguje na uvedené problémy projektem zacíleným na posílení konkurence schopnosti lokálních producentů sýra a jejich schopnosti dostat hygienickým a tržním požadavkům. Cílovou skupinu projektu představují také drobní farmáři poskytující mléko pro výrobu sýra. Ve spolupráci s místní komunitou, farmáři, výrobci sýra, představiteli municipalit, veterinární správy a zástupci Ministerstva zemědělství byly definovány následující aktivity, které jsou klíčové pro rozvoj ekonomického potenciálu regionu: dodávka chladících tanků na mléko pro drobné farmáře, školení farmářů a výrobců sýra v oblasti hygienických předpisů, HACCP apod., vytvoření sdružení hájícího zájmy zemědělců a výrobců, vybudování a vybavení akreditované laboratoře pro testování mléka a mléčných výrobků, vybavení balících a skladovacích prostor, zajištění ochranné známky pro tzv. Sjenický bílý sýr a konečně marketingové aktivity upevňující místo tohoto regionálního (ale i mimo region známého) produktu na trzích v Srbsku i sousedních zemích. Rozvojová intervence je plánována na období 2011-2013.

V roce 2011 byly lokálním zemědělcům dodány chladící tanky na mléko. V roce 2012 byla dodána 1. část vybavení laboratoře pro testování kvality mléčných produktů. V roce 2013 je v plánu dodat zbývající vybavení potřebné pro laboratoř, v případě dostupných finančních prostředků bude dodáno i balící zařízení pro laboratoř. V plánu je také uskutečnit studijní cestu do ČR pro srbské farmáře, zástupce asociace farmářů i zástupce municipality a to v rámci spolupráce s USAID.

Na projektu se podílí i jedna z agencí OSN (UNOPS), která provádí výstavbu zemědělského centra s laboratoří a balírnou a zajišťuje pro ČRA i monitoring a koordinaci aktivit. Do projektu je zapojen i USAID, který poskytne svoji expertízu v oblasti marketingu a *value chain analysis*.

VIETNAM

Vzdělání a multiplikace sítě trenérů odborného vzdělávání ve VSR

Identifikační číslo: 13/2012/01

Sektor: ostatní sociální infrastruktura a služby

Místo realizace: celostátně, zejména Ministerstvo práce, válečných invalidů a sociálních věcí VSR (MOLISA)

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Klub Hanoi, o.s.

Celkový rozpočet: 8 316 736,- Kč

V případě projektu „Vzdělání a multiplikace sítě trenérů odborného vzdělávání ve VSR“ se jedná o reakci na potřebu zvýšit kvalitu sítě odborného (zejména učňovského) vzdělávání a posílit tak celé odborné vzdělávání ve Vietnamu. Problémem Vietnamu totiž zůstává – i přes masivní ekonomický růst - nízká vzdělanost a nedostatek kvalifikovaných pracovních sil.

V rámci projektu proběhl základní výzkum potřeb a několik pracovních workshopů, jejichž výsledkem bude zpráva o stavu odborného vzdělávání ve VSR. Následně budou připravena kurikula odborného vzdělávání spolu s dalšími dokumenty, které se budou věnovat způsobu implementace poznatků o posilování odborného vzdělávání a podpoře trhu práce do systému VSR. Bude vybrána a vyškolená síť trenérů odborného vzdělávání z celého Vietnamu, včetně absolvování stáže do ČR. Pro tyto účely jsou v rámci projektu vyhotovovány školící materiály. Vzniklá síť trenérů bude dále zkvalitňovat systém odborného vzdělávání i po plánovaném ukončení realizace projektu koncem roku 2013.

Obnovitelné zdroje energie pro venkovské oblasti provincie Thua-Thien Hue

Identifikační číslo: 13/2012/02

Sektor: výroba a dodávky energie

Místo realizace: provincie Thua-Thien Hue

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Česká zemědělská univerzita v Praze, Institut tropů a subtropů

Celkový rozpočet: 9 000 000,- Kč

Projekt „Obnovitelné zdroje energie pro venkovské oblasti provincie Thua-Thien Hue“ má přispět k řešení nedostatku energie ve značné části vietnamského venkova. Dostupnost energetických zdrojů ve venkovských oblastech má úzkou vazbu na produktivitu zemědělství a na životní úroveň obecně. Přes nepopiratelný ekonomický růst Vietnamu a pokrok při elektrifikaci (včetně využití obnovitelných zdrojů energie) je dostupnost energie (především elektřiny) ve Vietnamu jedním ze základních problémů, který omezuje rozvoje země.

Záměrem projektu je zlepšit přístup venkovských obyvatel distriktu Phong Dien a A Luoi v provincii Thua-Thien Hue ve středním Vietnamu k udržitelným energetickým zdrojům. Specifickým cílem je pak využití obnovitelných zdrojů pro získávání tepelné a elektrické energie a budování kapacit v této problematice. V rámci projektu je realizována výstavba rodinných anaerobních digestorů v distriktu Phong Dien a A Luoi k produkci dostatečného množství bioplynu, který pokryje energetické nároky domácnosti k vaření a případně i svícení. Dále jsou instalovány experimentální fotovoltaické jednotky na výrobu a sledování produkce elektrické energie v místních budovách pro veřejnost. Implementaci výše uvedených technologií doprovází informační kampaně s řadou odborných školení a workshopů pro cílové skupiny a konečné příjemce projektu.

Podpora překonávání následků působení herbicidů/dioxinů ve Vietnamu

Identifikační číslo: CzDA-VN-2011-16-14015

Sektor: zásobování vodou a sanitace

Místo realizace: Hanoi, Phu Cat, Bien Hoa

Doba realizace: 2012 - 2014

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Sdružení DEKONTA-ALS

Celkový rozpočet: 9 600 000,- Kč

Záměrem projektu je zmírnit ohrožení zdraví obyvatel a poškození životního prostředí následkem masivní aplikace herbicidů v době americko-vietnamského vojenského konfliktu. Aktivita projektu zahraniční rozvojové spolupráce přispějí k naplnění záměru především prostřednictvím podpory rozvoje lidského a technického potenciálu pro řešení nápravy životního prostředí a zlepšování zdravotního stavu populace v oblastech ohnisek znečištění horninového prostředí a sedimentů při leteckých základnách v Bien Hoa a Phu Cat.

Rozvoj sklářského průmyslu ve středním Vietnamu

Identifikační číslo: CzDA-VN-2011-19-32220/2

Sektor: průmysl, těžba surovin a stavebnictví

Místo realizace: Thua Thien Hue, Hanoi, Nghe An

Doba realizace: 2012 - 2014

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: GET, s.r.o.

Celkový rozpočet: 13 492 565,- Kč

Rozvojovým záměrem projektu je přispět k ekonomickému rozvoji regionu středního Vietnamu prostřednictvím udržitelného rozvoje sklářského průmyslu. Projekt navazuje na předchozí aktivity zahraniční rozvojové spolupráce ČR v letech 2006 - 2010 a 2012. Hlavním cílem projektu je vedle ověření a komplexního vyhodnocení průmyslového významu lokálních surovin, nezbytných pro výrobu sklářského kmene (živce, vápence a dolomity) v provincii Thua Thien Hue, zejména posílení technických a odborných kapacit partnerské organizace státní geologické služby Vietnamu General Department of Geology and Minerals of Vietnam (GDGMV) a její místně příslušné divize Vinh City odborným zaškolením místních specialistů v rozsahu, který bude garantovat kvalifikovaný budoucí

rozvoj a odbornou podporu tohoto důležitého segmentu vietnamské ekonomiky a prostřednictvím dodávky relevantního technického vybavení.

Projekt je koncipován na období tří let (2012 – 2014) s tím, že aktivity plánované na každý rok tvoří navzájem provázaný ucelený segment prací, a to jak ve Vietnamu (terénní průzkumné práce, odborná školení, dodávka technologie), tak v ČR (technologické zkoušky a testy, vyhodnocení terénních a laboratorních dat, tvorba výstupů, specializované stáže vietnamských odborníků).

ZAMBIE

Učňovské vzdělávání pro sociálně ohrožené děti Katongo

Identifikační číslo: 14/2011/03

Sektor: vzdělávání

Místo realizace: Západní provincie, okres Mongu

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Njovu o.p.s.

Celkový rozpočet: 5 234 000,- Kč

Projekt Učňovské kurzy pro sociálně ohrožené děti Katongo zřizuje, provozuje a zajišťuje řemeslné kurzy v oborech pekař, elektrikář a krejčí jako obdobu evropského učňovského vzdělání přizpůsobeného specifickým podmínkám zambijského vzdělávacího systému. Hlavní myšlenkou projektu je poskytnout absolventům základní školy, studentům střední školy a další mládeži ve věku 13-25 let z rurálních komunit v Západní provincii Zambie odborné učňovské vzdělání tak, aby měli po ukončení studia větší šanci uplatnit se na místním trhu práce. Projekt reaguje na problém vrůstajícího počtu mladých lidí v Zambii, kteří právě dokončili své základní nebo střední vzdělání, ale kvůli malému množství formálních zaměstnavatelů a nedostatečným praktickým dovednostem je jejich šance najít si práci velmi malá. Projekt podporuje trvale udržitelný rozvoj venkovských komunit formou diversifikace a zvýšení ekonomických aktivit na lokálních trzích a upuštění od konceptu obživy pouze zemědělstvím pro vlastní spotřebu. Velmi podstatným principem projektu je také genderová vyrovnanost při náboru studentů do kurzů. Projekt vyškolí přibližně 150 studentů ročně – 50 studentů v každém z oborů. Výuka kurzů probíhá ve spolupráci s již existující vzdělávací institucí Katongo Basic School.

Udržitelná péče o sirotky v západní Zambii

Identifikační číslo: 14/2011/02

Sektor: ostatní sociální infrastruktura a služby

Místo realizace: Západní provincie, okres Mongu

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: dotace

Realizátor: Člověk v tísni o.p.s.

Celkový rozpočet: 5 998 809,- Kč

Projekt realizovaný Člověkem v tísni ve spolupráci s Concern Worldwide Zambia je směřován do okresu Mongu v Západní provincii. Jedná se o zemědělskou oblast s vysokou mírou (22%) výskytu HIV a AIDS. Oficiální počet sirotků a dalších ohrožených dětí (orphaned and vulnerable children – OVC) v okrese je 28 034. Cílem projektu je snížení zranitelnosti sirotků a dalších ohrožených dětí a jejich rodin v okrese Mongu. Projekt pomůže 700 OVC a rodinám, v nichž žijí. Projekt zlepší přístup OVC ke vzdělání,lepší ekonomickou situaci rodin podporou drobného podnikání, poskytne OVC a pěstounům psychosociální podporu a prostřednictvím osvětové kampaně v rádiu a na školách vytvoří pro OVC příznivější atmosféru v komunitě. Projekt je realizován v úzké spolupráci s nevládní organizací Concern Worldwide Zambia. Projekt je pravidelně monitorován ze strany ČRA. Poslední monitoring proběhl v říjnu letošního roku.

Podpora umělé inseminace a zvýšení užítkovosti místních plemen skotu

Identifikační číslo: CzDA-ZM-2011-1-31195

Sektor: zemědělství, lesnictví a rybolov

Místo realizace: Mazabuka

Doba realizace: 2011 - 2013

Druh výběrového řízení: veřejná zakázka

Realizátor: Chovatelské družstvo Impuls, družstvo

Celkový rozpočet: 8 418 870 Kč

Cílem projektu je zvýšení dostupnosti služeb v oblasti umělé inseminace skotu a podpora obnovy genofondu místních plemen. Ve spolupráci s místním partnerem, Ministerstvem zemědělství a rozvoje hospodářských zvířat (Ministry of Agriculture and Livestock), dojde k založení inseminační stanice býků produkující fertlní mražené inseminační dávky, je vybavena a zprovozněna laboratoř na zpracování vzorků, založena genetická banka s genetickým materiálem místních plemen, vyškolen personál inseminační stanice a laboratoře a zaveden systém terénní inseminace.

V uplynulém období (2011 – 2012) bylo dodáno a zprovozněno vybavení pro odběr a mražení semene a dodáno vybavení pro zdravotní analýzy, byly vytvořeny postupy pro výrobu inseminačních dávek, byl také vytvořen provozní řád inseminační stanice a laboratoře. V roce 2013 se plánuje oficiální otevření inseminačního centra.

Zavedení kontrolovaného systému umělé inseminace skotu pro drobné farmáře v Zambii

Identifikační číslo: CzDA-ZM-2012-9-31195

Sektor: zemědělství

Místo realizace: Jižní provincie

Doba realizace: 2012-2014

Realizátor: Chovatelské družstvo Impuls

Celkový rozpočet: 6 779 030,- Kč

Projekt „Zavedení kontrolovaného systému umělé inseminace skotu pro drobné farmáře v Zambii“ realizovaný v letech 2012 až 2014 navazuje na předchozí aktivity České rozvojové agentury v Zambii. Systém umělé inseminace bude zaveden skrze nastavení metodologie, distribučních kanálů

a podpory marketingu inseminačních dávek a tekutého dusíku produkovaných v National Collection Center v Mazabuce. Za účelem zavedení systému distribuce a kontroly umělé inseminace budou dovybavena inseminační centra (cca. 6) a vyškolen zodpovědný personál na různých úrovních státní správy. Během projektu budou zorganizována školení pro místní zemědělské asistenty a poskytnuta odborná a organizační podpora při šíření znalostí mezi místní farmáře. Farmáři se budou moci zúčastnit školení, případně jim budou poskytnuty odborné konzultace.

Projekt bude také zahrnovat legislativní a metodologickou podporu při kontrole a registraci dobytka zvláště s ohledem na umělou inseminaci, především na státní úrovni, ale také na úrovni provincií a okresů. Realizace projektu bude zaměřena zejména na Jižní provincii, přičemž hlavním partnerem je zambijské Ministerstvo zemědělství a hospodářských zvířat.